
Keskustellen apuohjaajaksi

Ryttylän Kirin apuohjaajakoulutus

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Ohjaustoiminnan koulutusohjelma

Hämeen ammattikorkeakoulu, kevät 2016

Maija Ahtinen

Lahdensivu
Ohjaustoiminnan koulutusohjelma
Terapia, kuntoutus ja virkistytminen

Tekijä	Maija Ahtinen	Vuosi 2016
Työn nimi	Keskustelemalla apuohjaajaksi – Ryttylän Kirin apuohjaajakoulutus	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli järjestää Ryttylän Kirin ensimmäinen oma apuohjaajakoulutus, jonka avulla saataisiin lisää apuohjaajia Kirin leiritoimintaan sekä liikuntakerhoon. Työelämäyhteytenä toimi Ryttylän Kiri, joka on paikallinen urheilu- ja liikuntaseura. Tässä opinnäytetyössä keskityttiin leiritoimintaan ja sen kehittämiseen.

Taustateorianan perehdyttiin kansalaistoimintaan, oppimiseen, nuorisokasvatukseen sekä vertaiohjaamiseen ja -oppimiseen. Opinnäytetyössä hyödynnettiin myös tekijän omia leirikokemuksia sekä leiritoiminnan tuottamia tietoja ja taitoja.

Toiminnallisessa osuudessa järjestettiin yhdessä tekijän kouluttajaparin kanssa Kirin apuohjaajakoulutus, jonka piti olla luentotyylinen. Koulutuksen edetessä havaittiin, että nuoret oppivat paremmin keskustelemalla. Koulutuksen rakenne muuttui, ja nuoria osallistettiin kyselemällä ja johdattelemalla heidän keskusteluaan. Loppupalautteessa nuoret kertoivat, että he oppivat eniten toisiltaan sekä keskustelemalla koulutuksen teemoista.

Koulutus oli tarpeellinen ja osa nuorista osasi käyttää opittua tietoa hyvin myös käytännössä. Jatkossa koulutuksessa tulee kiinnittää enemmän huomiota apuohjaajan velvollisuuksiin sekä esimerkkinä olemiseen. Nuoret kaipaivat koulutukseen myös enemmän leikkien ohjaamista. Myös leirin etukäteissuunnitteluun tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomioita.

Avainsanat Kansalaistoiminta, vertaisohjaaminen, vertaisoppiminen, leiritoiminta

Sivut 25 s. + liitteet 14 s.

Lahdensivu

Degree programme in Crafts and Recreation

Therapeutic Crafts and Recreation

Author

Maija Ahtinen

Year 2016

Subject of Bachelor's thesis

Assistant instructor training for Ryttylän Kiri

ABSTRACT

The aim of this thesis was to organize the first own training course for Ryttylän Kiri which would

provide extra help for Ryttylän Kiri camp and sports club activities. The workplace connection was Ryttylän Kiri, which is a local sports organization. This thesis focuses on the camp activity and its development.

The theoretical background in this thesis is civil activity, learning, youth work, peer guidance and peer learning. The thesis also focused on the author's personal camp experiences, and the knowledge and skills that camp activities have taught her.

The activity part of the thesis was a training course arranged with a training partner. The training course was supposed to consist of lectures, but in the middle of the process it was noted that the young people learned better by being involved in conversations. The structure of the training course was changed and the youth were engaged by asking them questions and leading their conversation. In the feedback the youth told that they learned most when they just talked about the different themes together.

The training was necessary and some of the young people were able to apply their new skills and knowledge in practice. In the future when the next course is to be arranged, it is good to focus more on the responsibilities of an assistant instructor and talk about how to be a good example for the younger children. The young people also wanted more knowledge of how to instruct different games. For the next time it is also good to focus more on the schedule.

Keywords Civil activity, peer guidance, peer learning, camp activity

Pages 25 p. + appendices 14 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET.....	2
2.1	Koulutuksen tarve	2
2.2	Apuohjaajakoulutuksen tavoitteet	3
2.3	Koulutuksessa käytetyt menetelmät	4
2.4	Tutkimuksen toteutus	4
3	RYTTYLÄN KIRI	4
3.1	Leiritoiminta.....	5
3.2	Turvallisuus ohjaamisessa.....	5
4	TEORIATAUSTA.....	6
4.1	Kansalaistoiminta	6
4.2	Nuorisokasvatus	7
4.3	Oppiminen ja koulutus	8
4.4	Vertaisohjaaminen sekä -oppiminen	9
5	APUOHJAAJAKOULUTUS	9
5.1	Koulutuksen aikataulu ja materiaalit.....	10
5.1.1	Ensimmäinen koulutuspäivä	11
5.1.2	Toinen koulutuspäivä	14
5.1.3	Ohjaustuokiot	15
5.1.4	Loppureflektiot.....	17
5.2	Oma reflektio koulutuksesta.....	20
5.3	Apuohjaajien ensimmäinen leiri.....	21
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	21
6.1	Apuohjaajan tiedot ja taidot	22
6.2	Apuohjaajan vastuu	23
7	POHDINTA.....	23
	LÄHTEET	25

Liite 1	Apuohjaajien koulutusvihkonen
Liite 2	Palautekysely
Liite 3	Koulutustodistus

1 JOHDANTO

Olen ollut mukana Ryttylän Kirin toiminnassa hyvin pienestä lapsesta asti. Olen saanut parhaat lapsuusmuistoni leireiltä ja toivoisin, että myös tämän hetken lapset ja nuoret saisivat samanlaisia muistoja. Leiritoiminta on aina ollut lähellä sydäntäni ja olen näiden lukuisten vuosien kautta oppinut ja kokenut paljon ja saanut hyödyllisiä taitoja, joita en varmasti olisi saanut mitään muuta kautta. Leirit ovat opettaneet minulle paljon, mutta ennen kaikkea olen oppinut suvaitsemaan ja kunnioittamaan muita ihmisiä sekä itsenäistymään. Roolini leireillä on muuttunut vuosien mittaan, mutta rakauteni toimintaa kohtaa on pysynyt aina samana ja siksi minulle on erityisen tärkeää, että toiminta jatkuu. Olen ottanut uusien ohjaajien kouluttamisen sydämenasiakseni ja toivon saavani tehdä sitä myös jatkossa.

Opinnäytetyön tavoitteena on järjestää ensimmäinen Ryttylän Kirin oma apuohjaajakoulutus. Nuorten kouluttaminen takaa sen, että heidän kiinnostuksensa leiritoimintaa kohtaan säilyy ja on suurempi todennäköisyys, että leiritoiminta jatkuu vielä vuosia. On myös tärkeää, että nuorilla on joitakin harrastuksia, jotka opettavat arvokkaita taitoja.

Opinnäytetyötä varten tutkin nuorten oppimista, sekä sitä millaisia tietoja ja taitoja nuori tarvitsee apuohjaajana toimiessaan. Pyrin myös selvittämään, kuinka paljon vastuuta alaikäisille nuorille voi antaa. Nämä myös toimivat tutkimuskysymyksinäni. Millaisia tietoja ja taitoja apuohjaaja tarvitsee sekä kuinka paljon vastuuta apuohjaajalle voi antaa?

Kansalais- sekä leiritoiminnan lisäksi nuorisotyö on minulle tärkeä asia. Katsellessani tämän hetken nuoria toivon, että voisin jollain tavalla ohjata heitä myös kansalaistoiminnan pariin. Yksi monista syistä, jonka takia koin apuohjaajien kouluttamisen tärkeänä on, että saan ohjattua nuoret tekemään jotakin järkevää, kantamaan vastuuta sekä opettamaan taitoja joita he tarvitsevat myöhemmin elämässään.

Apuohjaajakoulutukset järjestettiin kahtena peräkkäisenä lauantaina. Koulutukset järjestettiin Ryttylän Ykslammella ja nuoria saapui paikalle kuusi. Koulutus oli pieni, mutta niin on seurakin. Koulutuslauantait menivät hyvin ja niistä saadun palautteen pohjalta voi päätellä, että myös keskustelemalla voi saavuttaa suuria tuloksia.

Seuraavassa kappaleessa kerron tarkemmin opinnäytetyön tavoitteista sekä koulutuksessa käytetyistä menetelmistä. Kolmannessa luvussa kerron työelämäyhteydestä ja leiritoiminnasta. Neljäs luku perehtyy taustateoriaan ja viidennessä luvussa kerron apuohjaajakoulutuksesta sekä sen onnistumisesta. Seuraava vuorossa on johtopäätökset, jossa kerron koulutuksen tavoitteiden toteutumisesta. Opinnäytetyö päättyy pohdintaan. Pohdinta-osioon olen kasannut omia ajatuksiani koulutuksesta ja sen kehittämisestä ja jatkumisesta.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

Olen ollut mukana Ryttylän Kirin leiritoiminnassa hyvin pienestä lapsesta saakka. Roolini on muuttunut vuosien varrella, mutta kiinnostukseni seuraa ja leiritoimintaa kohtaan ovat aina pysyneet samana. Olen itse käynyt 15-vuotiaana Työväen urheiluliitto (TUL) Hämeen piirin järjestämät apuohjaajakoulutukset ja täysi-ikäisenä saman tahon järjestämän ohjaajakoulutuksen. Olen pitänyt saamiani oppeja tärkeinä, mutta olen myös myöhemmin miettinyt, että osan asioista olisi voinut tehdä toisin. Olen pitänyt ohjaajanroolia tärkeänä ja juuri tämän takia olen nyt kouluttautumassa ohjaajaksi.

Opinnäytetyön tavoitteena on järjestää apuohjaajakoulutusta. Koulutuksen tulee tarjota nuorille koulutettaville sellaisia tietoja ja taitoja, joita he voivat hyödyntää leiritoiminnassa ja apuohjaajina toimiessaan. Nuorten tulee ymmärtää apuohjaajan vastuut ja velvollisuudet sekä ymmärtää millaista on turvallinen ohjaaminen ja ohjaajana oleminen.

Luin Söderlundin (2012, 196) kirjasta Kehittyvä nuorisotyö, että nuorten vapaa-aikatutkimusten mukaan alle 15-vuotiaat ovat muita useammin sitä mieltä, että järjestötoiminta on vanhanaikaista ja ettei se ole kiinnostavaa. Tämän olemme huomanneet myös omassa leiritoiminnassamme, 15 vuotta täyttäneillä on paljon muutakin tekemistä eikä toiminnassa mukana oleminen ole cool, vaikka kansalaistoiminnan kautta saa paljon uusia kokemuksia.

Kansalaistoiminta ja vapaaehtoisuus opettaa hyödyllisiä tietoja ja taitoja. On tärkeää auttaa nuoria löytämään harrastus, jolla on merkitys. Tästä syystä pidän koulutuksen järjestämisestä tärkeänä.

2.1 Koulutuksen tarve

Ryttylän Kirin järjestämä toiminta on aina vapaaehtoisten järjestämää, jolloin palkkaa ei makseta. Ajoittain leiriohjaajien keskuudessa käy ohjaajakato, kun leireillä oleminen ei ole enää palkitsevaa tai motivoivaa. Vapaaehtoisena toimiminen ei ole kovinkaan monelle mielekäästä ja he lopettavat jossain vaiheessa leireillä käymisen.

Leireillä on vastuuhjaajien lisäksi apuohjaajia. Apuohjaajan rooli on olla jakamassa työtaakkaa, jotta kaikilla olisi energiaa ja intoa työskennellä koko leirin ajan. Leiriä tehdään lasten takia ja tästä syystä paikalla täytyy aina olla riittävästi energiaa puhkuvia ohjaajia ja apuohjaajia. Koska apuohjaajat ovat alaikäisiä, ei heille voi antaa täyttä vastuuta, vaan kaikessa toiminnassa mukana on aina vähintään seuraamassa joku täysi-ikäinen ohjaaja.

Apuohjaajia on koulutettu TUL Hämeen piirin apuohjaajakoulutuksissa, kun nuori täyttää 15 vuotta. Olemme kuitenkin huomanneet, että leiriläisten joukossa ei enää ole 15-vuotiaita, vaan he ovat jo lopettaneet leiritoi-

minnan. Nuorten kadottua leiritoiminnasta, Kirillä ei ole ollut muutamaan vuoteen koulutettuja apuohjaajia ja tällä hetkellä apuohjaajista on huutava pula.

Keskustelimme Tiina Kuuselan ja Ryttylän Kirin hallituksen kanssa kouluttamisesta ja tulimme siihen tulokseen, että Kiri kokeilee ensimmäisen kerran järjestää itse apuohjaajakoulutuksen. Näin koulutus saadaan suunnattua niille lapsille, joita leiritoiminta vielä kiinnostaa. Koulutus päätettiin järjestää yli 13 vuotta täyttäneille, joilla on vielä kiinnostusta toimintaa kohtaan. Uskomme myös, että tämän ikäisille nuorille on hyvä antaa pieniä vastuutehtäviä, jotta heidän kiinnostuksensa säilyisi leiritoimintaa ja kansalaistoimintaa kohtaan. Oman kokemukseni mukaan myös ohjaajan ja nuoren molemmin puoleinen luottamus motivoi nuoria toimimaan esimerkiksi muiden leiriläisten kanssa.

Söderlund (2012, 196-197) kirjoittaa kirjassaan, että vapaaehtoistoiminnan houkuttelevuutta on pyritty lisäämään erityisesti muistuttamalla siitä, miten se vahvistaa vapaaehtoisen toimijan hyvinvointia, sosiaalista pääomaa ja elinikäistä oppimista. Vapaaehtoistoiminnan on katsottu edistävän muun muassa osallisuutta ja siten integroitumista yhteiskuntaan.

Keskeisenä kehittämistyön tavoitteena kaikille järjestöille tulisi olla ratkaisujen löytäminen siihen, miten tulevaisuudessa järjestökiinnittyneisyys vahvistuisi. Toiminnan tulee tarjota myös elämyksiä, mutta sen tulee myös tarjota haasteita ja olla ajan tasalla. Nyt jos koskaan täytyy olla ajan tasalla ja kääntää uusi sivu ohjaajakoulutuksissa.

2.2 Apuohjaajakoulutuksen tavoitteet

Koulutuksen tavoitteena on kouluttaa yli 13-vuotiaista nuorista apuohjaajia Ryttylän Kirin leireille sekä Kirin pitämään liikuntakerhoon. Opinnäytetyöni kertoo nuorten kouluttamisesta sekä siitä, millä tavoin he osaavat käyttää saamiaan oppeja leiritoiminnassa.

Koulutuksen tarkoituksena on opettaa nuoria toimimaan apuohjaajina sekä ottamaan vastuuta heille kuuluvissa työtehtävissä. Koulutuksessa tarkastellaan lähemmin apuohjaajan työnkuvaa, turvallista ohjaamista sekä vastuunjakamista.

Seuraan nuoria koulutuksessa havainnoimalla, keskustelemalla sekä pienimuotoisella kyselyllä. Kirin talvileiri pidetään kuukauden päästä koulutuksesta, jossa tarkkailemalla katson kuinka nuoret osaavat soveltaa koulutuksessa opittua.

Koulutusta suunniteltaessa minulla oli myös omia tavoitteita. En ole koskaan kouluttanut ketään ja toivon että keräämästäni materiaalista ja omista kokemuksistani on hyötyä koulutettaville. Pää tavoite on kuitenkin nuorten oppiminen. Toivon olevani tarpeeksi selkeä sekä antamaan havainnollistavia esimerkkejä. Tärkeää on myös, että nuoret osaavat soveltaa saamiaan taitoja oikeassa elämässä.

2.3 Koulutuksessa käytetyt menetelmät

Minkälainen koulutus tukee apuohjaajien oppimista? Kirjojen ja oman kokemuksen perusteella pidän tärkeänä tekemällä oppimista. Keskustelemalla ja itse tekemällä saa erilaisia kokemuksia ja oppiminen on moniulotteisempaa. Koulutuksella tulee antaa tilaa nuorten omille ajatuksille ja kokemuksille. Vertaisnuorten tärkeys, jolloin voi keskustella muiden samassa tilanteessa olevien kanssa – kuinka he ovat kokeneet asiat ja ovatko he huomioineet puhuttavia seikkoja.

Olen omakohtaisesti huomannut, että pienimuotoinen toiminta koulutuksen välissä auttaa keskittymään ja auttaa pitämään kiinnostuksen käsiteltäviä aiheita kohtaan. Uskon myös, että kiinnostus aiheita kohtaan ja vapaaehtoisuus pitää nuoret motivoituneina.

Ohjaaminen todellisessa tilanteessa auttaa nuoria ymmärtämään suunnittelun tärkeyden sekä minkälaisia asioita tulee huomioida vastaavanlaisessa tilanteessa. Palautteen saaminen omasta ohjaamisesta on tärkeää, jotta jokainen tietää minkälaisiin asioihin tulee jatkossa kiinnittää huomiota. Itse-reflektio auttoi sisäistämään asioita ja mahdollisista virheistä puhuminen ja niiden ymmärtäminen tuo mukanaan todellisen oppimisen.

2.4 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyössäni tutkimusmenetelminä käytettiin koulutuksen aikana tehtyä havainnointia, keskustelua sekä kyselyä. Talvileirillä seurattiin opitun tiedon siirtymistä käytäntöön sekä opitun soveltamista. Kaiken aineiston keräämisen pohjalla oli saada vastauksia nuorten oppimisesta. Millaisia taitoja nuori tarvitsee toimiakseen apuohjaajana sekä minkälaista vastuuta nuorelle tulee antaa?

Tutkimuskysymyksiä miettiessäni pyrin ottamaan mahdollisimman yksinkertaisia asioita tutkittavaksi. Asioita joihin saan tarvittavat tiedot tarkkailemalla ja pienimuotoisella kyselylomakkeella. Asioita, joita on hyvä pohdita, miettiä ja tarkastella. Onko apuohjaajakoulutukselle tarvetta? Kyllä. Oliko se sellainen kuin oli tarpeen ja saivat nuoret siitä irti sen mitä tarvitsevat jatkossa. Voivatko he toimia apuohjaajina kyseisen koulutuksen jälkeen ja kuinka he loppujen lopuksi toimivat oikeassa ohjaustilanteessa Ryttylän Kirin talvileirillä. Oppimisen arvioiminen on vaikeaa ja useimmiten siihen tarvitaan pidempi aika, jotta opittu osataan siirtää oikeassa muodossa käytäntöön.

3 RYTTYLÄN KIRI

Yhteistyökumppaninani toimi Ryttylän Kiri joka on vuonna 1934 perustettu liikuntaseura. Kiri on osa TUL Hämeen piiriä. Kiri on pieni seura, noin 400 aktiivista jäsentä ja kaikki toiminta on vapaaehtoisten aikaan saamaa. Kirillä on hallitus sekä aktiivinen nuorisosa, joka hoitaa muun muassa

lasten ja nuorten leiritoimintaa. Kiri järjestää liikuntatoimintaa lapsista aina ikäihmisiin asti.

Mainitsin aikaisemmin liikuntakerhon, joka on myös Kirin järjestämää toimintaa. Liikunta kerho järjestetään 6-13-vuotiaille tytöille ja pojille ja se on maksutonta toimintaa. Liikuntakerhoa pidetään aina torstaisin kuudesta eteenpäin. Kerho on jaettu pienten ja vanhempien lasten välillä, jolloin myös vanhemmat lapset saavat pelata kunnolla, eikä pienempiä tarvitse varoa. Kerhoa pitää Kirin ohjaajat ja nyt myös koulutetut apuohjaajat.

3.1 Leiritoiminta

Ryttylän Kirin lasten ja nuorten leiritoiminnalla on pitkät perinteet ja leirejä on järjestetty jo vuosikymmeniä. Ensimmäiset leirit on järjestetty jo 1930-luvulla. Leiripaikkana on aina toiminut Hausjärven leirintäkeskus ja toimintaa on aina pyöritetty vapaaehtoisvoimin. Ryttylän Kiri on liikuntaseura, jonka takia myös leirien ohjelma on pääpainoisesti toiminnallista.

Kiri järjestää viikonlopun mittaisia talvi- ja syysleirejä sekä viikonmittaisia kesäleirejä. Leiriläiset ovat 6 –13-vuotaita, yleensä Hausjärveläisiä, tyttöjä ja poikia. Talvi- ja syysleireillä on yleensä 15 – 20 ja kesäleireillä noin 30 leiriläistä. Leirien hinnat on pidetty matalina, jotta kaikilla on mahdollisuus osallistua.

3.2 Turvallisuus ohjaamisessa

Turvallisuudesta puhutaan paljon ohjaajan työssä ja pidimme Tiinan kanssa tärkeänä, että myös koulutuksessa puhutaan riittävästi turvallisuudesta. Kirin leiripaikkanamme toimiva Hausjärven leirintäkeskus on veden ympäröimä, kallioinen, kivinen ja täynnä puita. Lapsille juokseminen on luonnollista ja kallioinen maasto antaa hyvät mahdollisuudet erilaisiin hyppimisleikkeihin. Leirintäalueella ei ole minkäänlaista kenttää tai muuta aukeaa aluetta, jossa lapset pääsisivät kunnolla juoksentelemaan. Se tuo mukanaan aivan uudenlaiset haasteet kaikkeen toimintaan.

Hankalan maaston lisäksi leireillä kaikki toiminta tehdään yhdessä iästä riippumatta. Leireillä vanhemmat lapset ovat aina osanneet ottaa nuoremmat lapset huomioon, mutta aina silloin tällöin sattuu vahinkoja ja nuoremmat saattavat jäädä jalkoihin. Laastarin liimaamistaidot tulevat aina ajoittain tarpeen. Tämä oli myös yksi tärkeä huomio koulutusta suunniteltaessa. Kuinka suunnitella leiriläisille sellaista ohjelmaa, joka on turvallista, mutta myös samalla kaiken ikäisille mielekästä.

Vaarallisen maaston sekä leiriläisten suuren ikähaarukan takia päätimme, että koulutuksen yksi pääteemoista on turvallisuus. Apuohjaajan tulee osata huomioida turvallisuus kaikessa toiminnassa.

4 TEORIATAUSTA

Koulutusta suunniteltaessa mietin pitkään teoriapohjaa. Mitkä ovat asioita joihin kannattaa perehtyä? Pidin loogisena perehtyä tarkemmin oppimiseen sekä kouluttamiseen. Myös vertaisohjaaminen ja -oppiminen olivat mielestäni asioita joihin kannatti tutustua. Ryttylän Kiri on vapaaehtois-toimintaa ja tästä syystä oli mielestäni tärkeää käsitellä myös kansalais-toiminnan peruseriaatteisiin. Sivusin myös hiukan nuorisokasvatusta ja sen pääpiirteitä.

4.1 Kansalaistoiminta

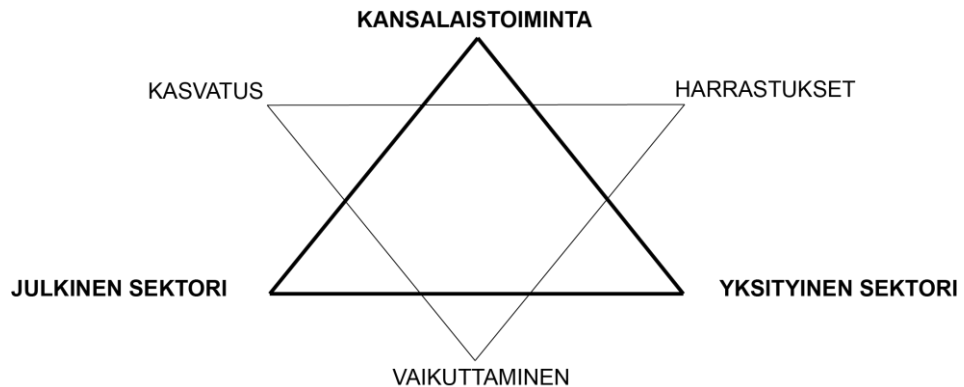
Suomessa kolmannelle sektorille on tyypillistä yleishyödyllisyys, eettisyys, voittoa tavoittelemattomuus, riippumattomuus, yhteisöllisyys, solidaarisuus, yksilöllinen valinnanvapaus, joustavuus ja vapaaehtoisuus. Kolmannella sektorilla ihmiset järjestävät toiminnan itselleen ja muille. Näin Harju (2010, 12) kuvailee kolmatta sektoria ja kansalaistoimintaa kirjassaan. Mielestäni Harju on tuonut hyvin esiin pointteja, kuten vapaaehtoisuus sekä sen, että ihmiset järjestävät toimintaa itselleen ja muille. Lukiessani kansalaistoiminnasta, pystyin samaistumaan moniin asioihin, joita Harju (2010, 39-41) kirjassaan kertoi. Olen saanut ammatin kansalaistoiminnan kautta. Kansalaistoiminnan tärkeimpiä voimia on ihmisten halu auttaa ja tehdä hyvää. Toiminnan kautta ihminen voi saada elämänsä mielestä ja merkitystä, asettaa päämääriä ja saavuttaa niitä ja näin elämästä voi tulla entistäkin rikkaampaa. Ihminen haluaa olla mukana, osallistua ja saada kokemuksia. Toiminnan kautta on mahdollista saada myös uusia tavaroita, mikä on monille tärkeä kannustin.

Itselleni tärkeintä vapaaehtois- ja kansalaistoiminnassa on, että jokainen voi tehdä työtä juuri sellaisella työpanoksella kuin haluaa. Toiminta auttaa kehittymään, mutta se ei vaadi sinulta muuta kuin kiinnostuksen asiaan kohtaan. Kun toiminta on mielekästä, se motivoi. Toiminnan tulee olla mielekästä, palkitsevaa, jollain tapaa tavoitteellista ja tärkeää sekä jotain jonka avulla voi oppia uutta.

Järjestöissä voidaan kehittää luontevasti niitä taitoja, joita tänä päivänä tarvitaan ja arvostetaan, kuten persoonallisuuden monipuolista kehittämistä, oman elämän osaamista sekä ihmissuhdeosaamista ja motivointia. Myös käden ja ilmaisun taitoja on perinteisesti harjoitettu monipuolisessa harrastusluonteisessa kansalaistoiminnassa. Tämä ovat tärkeitä taitoja jokapäiväisessä elämässä ja myös palkkatyössä. (Harju 2010, 56)

Harju on listannut kansalaistoiminnan kehittävän ainakin seuraavia osa-alueita: minäkuvan ja oman identiteetin rakentuminen, toimiminen osana pienryhmää, yhteisön päämäärien ja arvojen sekä oman toiminnan ymmärtäminen osana suurempaa kokonaisuutta sekä ristiriitojen sietäminen ja harjaantuminen monipuoliseen ryhmätoimintaan. (Harju 2010, 57.) Kaikki nämä ovat hyödyllisiä taitoja, joita jokainen tarvitsee jokapäiväisessä elämässään. Olit sitten töissä kolmannella, yksityisellä tai julkisella sektoril-

la, tulet tarvitsemaan kyseisiä taitoja. On tultava toimeen erilaisten ihmisten kanssa, pystyttävä toimimaan sekä ryhmässä että itsenäisesti sekä tavoittelemaan yhteisiä tavoitteita. Näitä kaikkia taitoja kansalaistoiminta pystyy tarjoamaan. Kuten kuviosta 1 huomaa kansalaistoiminta tarjoaa toimintaympäristönä merkittävän kanavan itsensä kehittämiseksi sekä tiedot, taidot, tunteet, arvot sekä asenteet voivat kehittyä sopusoinnussa keskenään (Harju 2010, 57.)

KUVIO 1 Ihmisenä ihmisten keskellä ihmisten hyväksi (Harju 2010, 199)

4.2 Nuorisokasvatus

Söderlund (2012, 195.) kuvaa nykyistä nuorisotyötä näin: nuorisotyötä tehdään monissa eri muodoissa, ja nuorisotyötä tekevät monenlaiset toimijat eri sektoreilla, niin järjestö- kuin julkisella sektorilla. Keskeinen yhteinen nimittäjä on että se on luonteeltaan syrjäytymistä ennaltaehkäisevää toimintaa. Yhteistä on lisäksi se, että toiminta edistää siihen osallistuvien sosiaalisia ja yhteiskunnallisia valmiuksia sekä oppimista. Suomalaiset nuorisojärjestöt ja nuorisotyötä tekevät järjestöt tekevät nuorisotyötä monipuolisesti. Ne luovat lapsille ja nuorille harrastamisen, kansalaistoiminnan ja osallistumisen mahdollisuuksia. Järjestöt ovat kasvatusyhteisöitä, joiden toimintaan osallistumisella on merkitystä myös yksilön kehityksen, sosiaalisen pääoman kerryttämisen ja yleisen hyvinvoinnin kannalta.

Nuorisotyön ydin on kasvatuksellinen, sillä sen tarkoituksena on vaikuttaa nuorten ihmisten ymmärrykseen, arvostuksiin, tietoihin, taitoihin ja tulevaan toimintaan. Nuorisotyö voidaan määritellä nuorten tarpeisiin ja vapaaehtoiseen osallistumiseen perustuvaksi ohjatuksi ja yhteisölliseksi toiminnaksi, jonka tehtävä on sekä auttaa nuoria liittymään yhteiskuntaan että tarjota nuorille oppimismahdollisuuksia persoonalliseen, yhteiskunnan ja kulttuurin kehittämiseksi. (Nieminen 2007, 51.)

Edellä muutamia hyviä esimerkkejä nuorisotyöstä. Hyvin rakennettu nuorisotyö kantaa pitkälle ja saa aikaan tasapainoisia nuoria. Nuoret tarvitsevat tekemistä, jolla on jokin merkitys heille itselleen. Mielestäni Nivala on osannut hienosti kiteyttää, että nuoren persoonallista kasvua tulee vahvistaa. Kasvatetaan nuoria osana yhteiskuntaa, mutta jokainen on erilainen ja on tärkeää pohtia nuoria myös yksilöinä.

Nivalan mukaan nuorisokasvatuksen tavoitteena on kehittää kaikkea - tietoja, taitoja ja asenteita. On myös tärkeää vahvistaa nuorten persoonallista kasvua. Sillä tavoin voi tukea nuoren omaa ajattelua, tiedon hankintaa, arviointia sekä kehittää luovuutta ja mielikuvitusta. Myös itsekriittisyys, luonteenlujuus sekä kokemusten reflektointi vahvistuu. (Nivala 2007, 109.)

4.3 Oppiminen ja koulutus

Perinteinen oppimisen yleismääritelmä on: oppiminen on tietojen, taitojen ja asenteiden kehittymistä (Salakari 2009, 170). Koulutuksen avulla pyritään opettamaan tai muuttamaan koulutettavien tietoja, taitoja, arvoja tai asenteita. Hyvässä koulutuksessa koulutettavissa tapahtuu tavoitteiden mukaista oppimista, jota ei muuten arkiympäristössä tapahtuisi. (Von Wright 2003, 17.)

Salakari (2009, 69) on pohtinut kirjassaan oppimista ja oppimisympäristöä seuraavalla tavalla: Otollista oppimisympäristöä voi luonnehtia monella tavalla. Sen pitäisi olla turvallinen, hyväntahtoinen ja jännittävä – tällöin oppija oppii parhaiten.

Muistan omista kouluvuosistani, että parhaiten on opittu muualla kuin luokkahuoneessa istumalla. Oppimista tuntuu tapahtuvan parhaiten, kun oppija tai opittava aihe viedään pois tavallisesta oppimisympäristöstä.

Salakari (2009, 69) kehottaa myös miettimään vaihtoehtoja nuorten motivaatio-ongelmiin. Asiaan ei ole helppoa ratkaisua, mutta tarpeeksi haasteelliset ja käytännönläheiset, tekemällä oppimiseen perustuvat oppimistehtävät saattavat auttaa nuoria oppimaan.

Oppimisen yhteydessä puhutaan paljon kokemusperäisestä oppimisesta. Tulisiko opettajan siis olla enemmän ohjaaja ja ohjata oppijoita oikeaan suuntaan ja näin antaa oppijan itse ymmärtää. Tietoa on nykyään helposti saatavilla, mutta kokemuksen saaminen on hankalaa. Pitäisikö oppimislanteista saada ennen kaikkea kokemuksia, joita jokainen voi tarvittaessa täydentää lisää faktatiedolla, jota netti on pullollaan. Oman kokemukseni mukaan olen huomannut, että itse oivaltamalla oppii paremmin, kuin jonkun sanelemana. Esimerkiksi case-tyyppiset tehtävät auttavat ymmärtämään ongelmia paremmin.

Koulutuksen yhdeksi osaksi otettiin käytännön harjoituksia, eli apuohjaajat pääsivät ohjaamaan lapsia. Pidimme tärkeänä, sitä ettei koulutus jää pelkästään teoriapainotteiseksi.

Oppimisen siirtovaikutuksella eli transferilla kuvataan sitä, miten jossakin opittu siirtyy osaamiseksi eri olosuhteissa kuin missä taito on opittu. Esimerkiksi miten koulutuksessa opittu osataan työtehtävässä. Erityisesti tällä on merkitystä kun opittua joudutaan soveltamaan erilaisissa olosuhteissa. Transferin toteutuminen ei ole itsestään selvyyttä vaan sen edistämiseen tulee pyrkiä tietoisesti. Oppimisen transferin eli siirtovaikutuksen merkitys korostuu kun oppiminen tapahtuu simulaatioympäristössä irrallaan aidois-

ta olosuhteista. Ei riitä, että simulaattorilla opitaan jokin taito hyvin, vaan opittua taitoa tulee voida soveltaa sitten, kun sitä tarvitaan käytännön työtehtävissä. (Salakari 2009, 69.)

4.4 Vertaisohjaaminen sekä -oppiminen

Vertaisohjaajatoiminnassa nuoret ohjaavat toisiaan, eli vertaisiaan. Man-nerheimin Lastensuojelu Liiton (MLL 2003) koulutusmateriaalissa kerrotaan, että nuorten on helpompi oppia ja omaksua ajatuksia ja käyttäytymismalleja toisiltaan kuin aikuisilta, vanhemmilta tai opettajilta. Vertaisohjaamisessa nuori voi oppia katsomalla toisten toimintatapoja ja vertaamalla niitä omiinsa. Itsereflektion tärkeys korostuu ja on tärkeää keskustella omista oppimiskokemuksista. Oppijan tulee pystyä arvioimaan omaa sekä muiden oppimista. Oppimista voidaan testata kysymällä, mutta taitojen hallitseminen testataan käytäntöä seuraamalla. (Salakari 2009, 67.) Von Wright (2003, 58-59, 68) muistuttaa kirjassaan, että valtaosa ihmisen oppimisesta tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Ihminen on sosiaalinen, jonka takia vuorovaikutuksen rooli kasvaa. Voidakseen reflektoida omaa ajatteluaan yksilön täytyy tulla tietoiseksi omista ajatteluprosesseistaan.

Oppimisen sosiaalisuudella onkin alusta alkaen suuri merkitys oppimisessa. Opimme muilta ja usein opimme parhaiten, kun teemme yhteistyötä muiden kanssa. Ryhmässä ongelmat ratkeavat parhaiten, kun voimme kysyä ja keskustella. (Salakari 2009, 18.) Myös Rannisto (2010, 12) oli koonnut hienosti ajatuksia yhteen vertaisoppimisesta. Vertaisoppiminen vaatii ympärilleen ympäristön, jossa jokainen voi vapaasti ilmaista oman mielipiteensä sekä ajatuksensa. Ryhmän täytyy olla suvaitsevainen ja valmis vastaanottamaan ajatuksia joita muut ryhmäläiset jakavat. Kun ryhmässä on hyvä henki, voidaan antaa myös rakentavaa kritiikkiä, joka on tärkeää oppimisen kannalta.

5 APUOHJAAJAKOULUTUS

Ryttylän Kirin ensimmäinen apuohjaajakoulutus järjestettiin kahtena peräkkäisenä lauantaina, 13. ja 20.2.2016. Koulutuspäivät kestivät yhteensä 5 tuntia ja ne järjestettiin Kirin tiloissa Ryttylän Ykslammella. Osallistujia koulutukseen oli yhteensä kuusi nuorta, joista viisi oli aktiivisia leirillä kävijöitä. Kouluttajana minun lisäksi oli Ryttylän Kirin sihteerinä toimiva Tiina Kuusela. Meillä molemmilla on pitkä historia Kirin ja muiden järjestöjen leiritoiminnasta; leiriläisenä, apuohjaajana ja vastuuohjaajana olemisesta. Kumpikaan meistä ei ollut koskaan aikaisemmin kouluttanut ketään, mutta otimme tehtävän ilolla vastaan.

Murrosikäiset nuoret eivät ole usein kovin puheliaita ja kun huomasimme, kuinka avoimesti ja helposti keskustelua syntyi käytävistä aiheista, päätimme muuttaa koulutuksen rakennetta enemmän keskustelutyypiksi. Salakari (2009, 162) toteaa hyvin sanoessaan että kokemuksen kehitty-

nen tapahtuu vuorovaikutuksessa. Siksi koulutus on pohjimmiltaan sosiaalinen prosessi. Tämän saimme myös huomata käytännössä koulutuksen edetessä.

Seuraavassa kerron tarkemmin koulutuksen sisältöön liittyvistä asioista ja huomioista sekä nuorten oppimisesta.

5.1 Koulutuksen aikataulu ja materiaalit

Päätimme Tiinan kanssa, että koulutuksesta tehdään vihkonen (Liite 1), jonne kasataan kaikki käsitelty materiaali. Tätä vihkosta voi tarvittaessa käyttää myös jatkossa, jos ohjauskoulutuksia pidetään.

Vihkonen oli tarkoitus antaa koulutuksen alussa, mutta päädyimme kuitenkin siihen, että laitetaan lehtiseen mukaan myös ohjaustuokiassa olleita leikkejä. Tästä syystä annamme apuohjaajalehtisen vasta Ryttylän Kirin talvileirin alussa.

Kirjoitimme myös jokaiselle apuohjaajalle koulutustodistuksen (Liite 3), jota he voivat käyttää tarvittaessa, vaikka kesätöitä hakiessa. Todistukset jaetaan myös talvileirin yhteydessä, jossa apuohjaajilla on todellinen näytönpaikka.

Lauantaina 13.2.2016 klo 9-14:30 (5h)

9:00	Aamukahvi, kuulumiset ja tutustuminen: parin esittely. Koulutuksen tavoitteet
10:00	Ryhmädynamiikka
10:30	Mistä leiri koostuu?- mindmap
11:30	Lounas
13:30	Leiripäivän aikataulutus ja iltapäiväkahvi
12:00	Käytännön harjoituksia
14:00	Reflektio, dixit-kortit ja kotitehtävä- itselle vieraita leikkejä, palloleikki sisäleikki ulkoleikki viestit/hipat pienille 6-9v. isoille 10-12v.

Lauantaina 20.2.2016 klo 9-14:30 (5h)

9:00	Aamukahvi. Kerrataan viime viikkoa; mitä jäi mieleen- "jannaharjoituksia"
9:30	Vastuut ja velvollisuudet Turvallisuus
11:15	Lounas
12:00	Ohjaukset (15min x 6)

14:00 Reflektio, omasta oppimisesta, ohjauksista sekä koulutuksesta

Laitoimme Tiina Kuuselan kanssa nuorille ja heidän vanhemmilleen sähköpostia, jossa kerroimme päivien aikatauluista sekä siitä, että teen koulutuksen ja leirin pohjalta opinnäytetyöni. Pyysimme myös vanhempia ilmoittamaan, jos he eivät halua, että heidän lastaan oteta huomioon havainnoinnissa. Kukaan vanhemmista ei kuitenkaan vastannut kielteisesti.

5.1.1 Ensimmäinen koulutuspäivä

Ensimmäinen koulutuspäivä oli lauantaina 13.2.2016. Aloitimme aamun kahvilla sekä kuulumisien vaihtamisella. Puhuimme koulutuksen tavoitteista ja loimme ryhmähenkeä nuorten välille. Nuoret olivat tuttuja toisilleen, mutta mukana oli myös yksi uusi, jonka takia ryhmä tuli koota kaasaan.

Kerro paristasi:

Nuoret jaettiin pareiksi ja muutaman minuutin ajan kumpikin pareista kertoi toiselle jotakin itsestään. Nimi, mistä on kotoisin, mitä harrastaa, mistä tykkää yms. Ajan päätyttyä nuoret esittelivät parinsa muille, sen perusteella mitä olivat juuri kuulleet.

Tutustumisen jälkeen koulutus jatkui ja aiheena oli ryhmädynamiikka ja ryhmän muodostumisen vaiheet. Tiivistin ryhmädynamiikan neljään vaiheeseen, jotka näkyvät hyvin leireillämme. Mielestäni oli tärkeää käydä läpi ryhmänmuodostumisen vaiheet sekä se, millaista toimintaa leiriläisille voi järjestää minäkin hetkenä. Koulutusta suunniteltaessa ajattelimme, että olisi hyvä pitää ryhmänmuodostuminen heti alkuun, jolloin nuoret voivat samaistumaan muodostumisen vaiheisiin. Olin tehnyt aiheesta diaesityksen, mutta en käyttänyt sitä ollenkaan, vaan kirjoitin asiat ylös kaikkien nähtäville. Teoriaa pitäessäni mietin, osasinko kertoa, kuinka tärkeä toimiva ryhmä on ja kuinka ohjaajalla on suuri merkitys toimivalle ja turvalliselle ryhmälle. Nuorten passiivisuus antoi ymmärtää, etteivät he ole kiinnostuneita aiheesta tai oppimisesta. Myöhemmin päivällä huomasin, että ryhmän hiljaisuus ja alkukankeus johtui aamusta. Myös loppupalautteesta selvisi, että ryhmädynamiikka oli jäänyt nuorten mieleen.

Seuraavana aiheena oli leirin kokonaisuuden hahmottaminen. Alun perin koulutussuunnitelmassa oli luennoida aiheesta, mutta päätimme muuttaa suunnitelmaa. Kysyimme ensin nuoria kirjoittamaan asioita leiristä, jonka jälkeen teimme yhdessä ”Mistä leiri koostuu?”- mindmapin (Kuva 1).

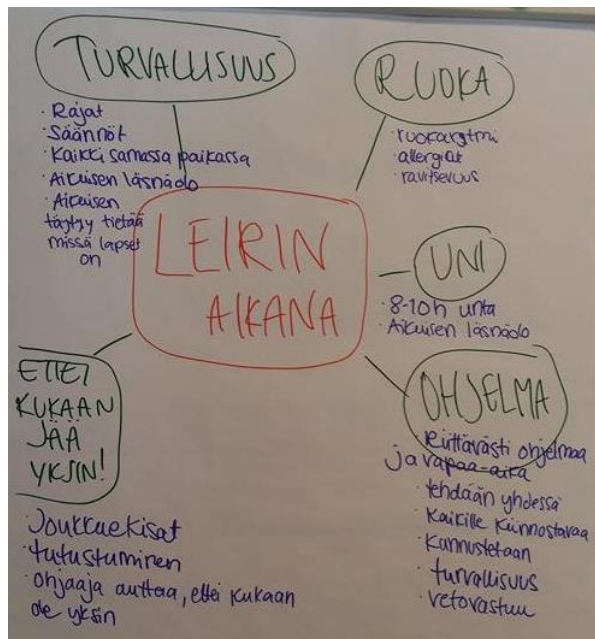

KUVA 1 Nuorten käsitys leiristä

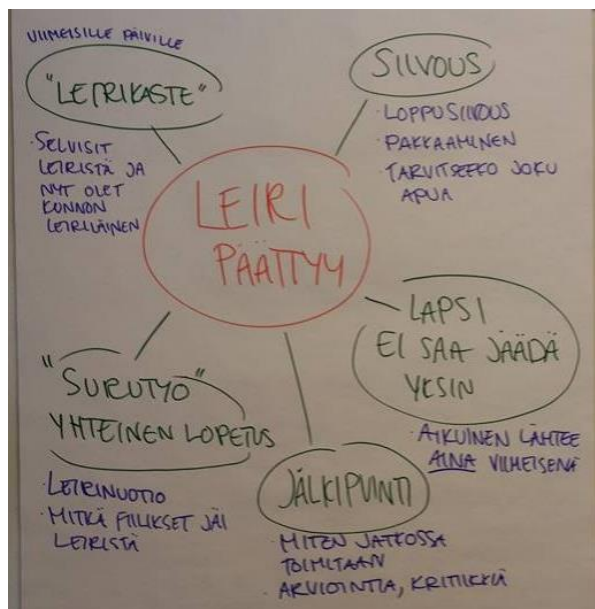
Alussa nuorten kuva leiristä oli hyvin erilainen. Leiri kokonaisuudessaan on kuitenkin vähän isompi projekti (Kuvat 2, 3, 4). Kävimme asiaa tarkemmin läpi jakamalla leirin kolmeen vaiheeseen. Käsittelimme mitä tapahtuu ennen leiriä, leirin aikana sekä leirin jälkeen. Nuoret kertoivat myöhemmin, etteivät olleet koskaan ajatelleet kuinka paljon pelkästään leirin suunnittelu vaatii.

KUVA 2 Ennen leiriä

KUVA 3 Mitä leirin aikana tulee huomioida

KUVA 4 Leirin päättyessä

Kokonaisuuden pilkkominen kolmeen osaan auttoi nuoria hahmottamaan vastuuhenkilöiden ja -asioiden tärkeyden. Asioiden pilkkominen pienemmiksi kokonaisuuksiksi auttoi nuoria ymmärtämään. Nuorilta tuli paljon hyviä huomioita ja oli hienoa huomata, kuinka nuoret ymmärsivät asioiden tärkeyden.

Käytyämme leirikokonaisuuden läpi pääsimme jouhevasti seuraavaan aiheeseen, joka oli leiripäivän aikatauluksi. Jaoin nuoret pareiksi ja annoimme jokaiselle fläppipaperin sekä päivän. Tarkoituksena oli suunnitella leiripäivänkulkua aamusta iltaan. Aikataulun pohjana oli herätys, ruuat sekä hiljaisuus, kaiken muun nuoret saivat suunnitella itse. Suunnitelmat olivat aika pitkälti samanlaisia kuin tähänkin mennessä leireillä on ollut, vaikka annoimme vapaat kädet päivän suunnitteluun. Käytyämme kaikkien pariin suunnitelmat läpi pystyimme keskustelemaan toiminnoista,

jotka ovat mahdollisia leiripaikalla. Nuoret innostuivat suunnittelemaan päiviä eri teemojen pohjalta. Nuoret innostuivat muun muassa suunnittelemaan vesiteemaista päivää, johon sisältyisi uintia, saunomista, vesileikkejä ja kaikkea muuta veteen ja vesiaiheeseen liittyvää ohjelmaa. Myös leirialueelta poistuminen ja erilaiset retket ovat olleet nuorten mielestä kivoja ja niitä tulisi ehdottomasti lisätä leiriohjelmaan. Nuoret innostuivat kovasti suunnittelemaan erilaisia rastiratoja ja päätimmekin, että järjestämme sellaisen ensi kesäleirillä.

Aikataulun mukaan seuraava kohta olisi ollut käytännön harjoitukset, mutta nuoret keskustelivat niin innokkaina leirien ohjelmasta ja erilaisista uusista toimintatavoista ja uudesta ohjelmasta, että päätimme antaa heidän keskustella. Keskustellessamme nuorissa näki kuinka heidän tietämyksensä ja ymmärryksensä kasvoi. He miettivät jo tässä vaiheessa toiminnan turvallisuutta sekä ohjaajien riittävää määrää, vaikka aihetta turvallisuus oli vain sivuttu muutaman kerran.

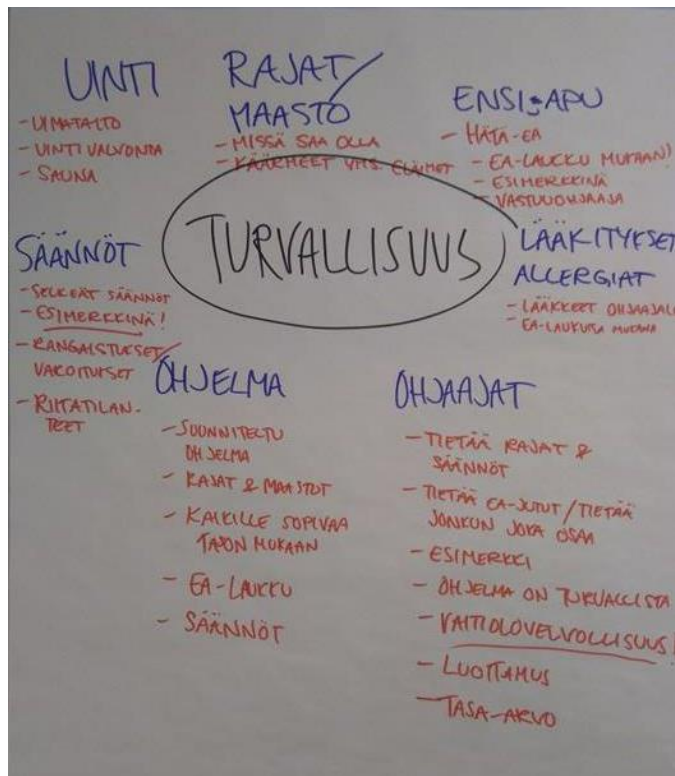
Keskustelun tiimellyksessä oli helppoa heittää väliin erilaisia kysymyksiä ja ajatusta herättäviä asioita, kuten minkä takia saunassa ja uimassa käydään usein vasta iltapäivällä eikä ensimmäisenä aamusta, miksi iltahjelma on rauhallisempaa kuin päivällä pidettävät leikit, minkä takia leirillä syödään niin usein. Tunnin mittaisen keskustelun aikana saatiin monia hyviä kehittämisideoita ja nuoret olivat todella motivoituneita ohjelman suunnitteluun ja apuohjaajana olemiseen. Ajatuksia heiteltiin ja kynät sauhusivat kun kaikkien ideoita yritettiin kerätä muistiin.

5.1.2 Toinen koulutuspäivä

Toinen koulutuspäivä oli seuraavana lauantaina 20.2.2016. Aloitimme päivän kuulumisilla sekä kysymällä edellisestä kerrasta. Teimme alkuun muutaman jana-harjoituksen, jossa kysyimme edellisen kerran oppimisesta, sekä ryhmien ohjaamisesta sekä esillä olemisesta ja jännittämisestä. Alkuun nuoriso oli hiukan jähmeä ja passiivinen, mutta aamukahvien jälkeen alkoi juttu kulkea jo paljon paremmin.

Toisen koulutuspäivän isona teema oli turvallisuus. Päätimme jatkaa koulutusta samalla tavalla kuin viimeksi, eli osallistamalla ja keskustelemalla nuorten kanssa. Teimme mindmapin turvallisuudesta (Kuva 5) sekä vastuista ja velvollisuuksista (Kuva 6). Aloitimme asioiden käymisen apuohjaajan vastuista ja velvollisuuksista. Mitä toivotaan apuohjaajalta leiriympäristössä. Mitä kuuluu apuohjaajan ja mitä vastuuohjaajan vastuisiin. Asiat paisuivat helposti todella suuriksi ja välillä nuoria selvästi hirvitti vastuun ottaminen. Näissä tilanteissa oli hyvä muistuttaa, että pää vastuu on aina täysi-ikäisellä vastuuohjaajalla.

Palautteesta huomasi, että vastuut ja velvollisuudet sekä turvallisuus saivat eniten kritiikkiä. Ehkä olisi ollut hyvä vielä korostaa nuorille täysi-ikäisyyttä, jolloin vastuu siirtyy heille. Myös selkeys esityksiini olisi varmasti helpottanut nuoria ymmärtämään. Aihe saattoi myös itsessään olla tylsempi kuin edellisen kerran aiheet, jonka takia myös palaute ei ollut kiinnostavaa kuten muista aiheista.

KUVA 5 Turvallisuus leirillä

Nuoret osasivat hienosti kertoa turvallisuuteen liittyvistä asioista

KUVA 6 Apuohjaaja on apuna leirillä

5.1.3 Ohjaustuokiot

Koulutusta suunniteltaessa päädyimme siihen, että koulutukseen tulee sisällyttää ohjaamista. Ohjaamista ei opi lukemalla ja kuuntelemalla, vaan sitä täytyy tehdä, jotta ohjaamisessa kehittyy. Lukiessani Salakarin (2009, 178) kirjaa hän muistuttaa, että taitoja ei voi mitata kirjallisella kokeella,

vaan taidon mittaamiseen tarvitaan todellista tilannetta kuvaava työtilanne tai koe. Salakari (2009, 89) kehottaa kouluttajia käyttämään erilaisia käytännön harjoitteita ja simulaattoreita, jolloin on mahdollisuus testata onko oppija oppinut ja osaako hän soveltaa saamia tietoa ja taitoja oikeassa ympäristössä.

Ohjaustuokiot pidettiin puolen päivän aikaan. Jokaisella apuohjaajalla oli aikaa 15 minuuttia ja tarkoituksena oli ohjata sellaisia leikkejä, joita ei ollut itse pelannut tai ohjannut.

Ohjaustuokioita varten olimme sosiaalisen median kautta kutsuneet paikalle lapsia. Lapset pääsivät pariksi tunniksi maksutta leikkimään ja kisailemaan uusien apuohjaajien johdolla. Lapsia saapui paikalle kymmenen ja heidän lisäksi myös apuohjaajat olivat mukana jokaisen ohjauksessa. Saimme siis hyvän kokoisen ryhmän leikkijöitä.

Me seurasimme sivusta Tiinan kanssa, kuinka apuohjaajat toimivat. Tiina oli myös tarpeen tullen auttamassa, mutta kukaan apuohjaajista ei tarvinnut apua.

Olimme tunnin verran ulkona, minkä jälkeen siirryimme apuohjaajien ja lasten kanssa sisätiloihin leikkimään. Olisi ollut todella tarpeellista kuulla myös leikkijöiden palautteet ohjauksista, mutta aikamme valitettavasti loppui kesken ja lapset joutuivat lähtemään kotiin.

Tilanteen rauhoituttua kävimme läpi jokaisen ohjaustuokion. Nuori sai ensin itse kertoa kuinka koki ohjaamisen, jonka jälkeen muut nuoret saivat kommentoida ja antaa palautetta ohjauksesta. Lopuksi annoimme vielä Tiinan kanssa nopean palautteen. Aikamme loppui kesken ja päätimme yhdessä, että annan jokaiselle vielä kirjallisen palautteen henkilökohtaisesti. Nuoret osasivat todella hienosti antaa toisilleen rakentavaa palautetta. Ohjaajana toimineet huomasivat itse, jos jokin ei mennyt täysin suunnitellusti ja huomasivat hienosti kehittämisen kohteet ja puutteet jos niitä oli. Nuorista huomasi kuinka he olivat usein todella itsekriittisiä, mutta onneksi muiden kannustavat sanat auttoivat ymmärtämään, ettei ohjaaminen ole pelottavaa.

Osa nuorista oli todella luontevia ja rauhallisia ohjatessaan. Oli ilo seurata kuinka hienosti he saivat pidettyä ryhmän kasassa ja kuinka lapset kuuntelivat ja kyselivät sääntöjä. Muutamalla nuorella oli pieniä ongelmia sääntöjen kanssa, jolloin lapset olivat myös hiukan hukassa. Tämä meni kuitenkin jännityksen ja kokemattomuuden piikkiin ja kaikki huomioit on korjattavissa kokemuksella. Oma kokemus opettaa parhaiten, erityisesti virheet, jos ne osataan analysoida oikein (Salakari 2009, 165).

Toiminnalla, kokeilemalla, yrityksellä ja erehdyksellä sekä luovuudella on oppimisprosessissa suuri merkitys motivaation ja oppimisen halun luojina. (Salakari 2009, 17.)

5.1.4 Loppureflektiot

Käsityksemme on, että arvioinnin ei tulisi olla loppulisäke, vaan olennainen osa itse koulutusta. Sen päämääränä on selventää tavoitteita; auttaa sekä opettajia, että oppijoita näkemään, mitä siihen mennessä on saavutettu ja mitä vaihtoehtoja kannattaa jatkossa harkita (Von Wright 2003, 178)

Pohdin Dixit- korttien käyttöä, mutta päätimme kuitenkin olla ilman. Nuorten oma keskustelu oli sen verran hyvää ja tuottoisaa, ettei siihen tarvittu muuta. Kävimme läpi asioita, joita he olivat oppineet ja kaikkein suurimmaksi asiaksi nousi keskustelun merkitys. Nuoret kertoivat kuinka paljon he olivatkaan oppineet toisiltaan ja toisten ajatuksista ja tavoista toimia. Kuinka moni iso asia oli helpommin ymmärrettävissä, kun asioista keskusteltiin ja juteltiin ja ne avattiin kunnolla. Kuinka pienet asiat saivat aivan uuden merkityksen ja kuinka vähällä saatiin aikaan suuria muutoksia. Vertaistuen tärkeys tuli myös monessa asiassa esiin, sitä ei olekaan yksin jännittämisen ja äänenkäytön kanssa. Saimme myös Tiinan kanssa palautetta siitä, että onneksi koulutus oli toiminnallinen eikä luentotyypinen.

Nuoret oppivat esimerkkien avulla, kuinka tärkeä rooli ohjaaja on omalla innostumisellaan. Kuinka kaikessa olet pienelle lapselle esimerkki ja roolimalli. Vahvimpana nuorille jäi mieleen esimerkkini sanavalinnoista. Moni nuorista kertoi kuinka he sisäistivät tietoa paremmin esimerkkien avulla. Kerroin, että ryhmää ohjattaessa tulee aina kysyä ryhmältä ”selitinkö ymmärrettävästi? Eikä ”Tajuatteko/tajusitteko?” Pienellä sanavalinnalla saat aikaan sen, että jokainen ryhmässä uskaltaa kysyä neuvoa, jos siihen on tarve. ”Selitinkö ymmärrettävästi” tekee selittäjästä huonon, ei ymmärrettävästä osapuolesta.

Mietin paljon nuorten passiivisuutta ryhmädynamiikkaa selittäessäni, olinko onnistunut kertomaan kaiken tarpeellisen niin, että nuoret ymmärsivät ryhmän vaiheiden tärkeyden. Sain koulutuksen toisena päivänä konkreettisen esimerkin oppimisesta. Yksi nuorista kertoi päässeensä heti käyttämään saamiaan oppeja koulussa. Koulussa oli ollut messupäivä ja kaikki vuosikurssin luokat oli sekoitettu ja jaettu pienryhmiin. Kukaan ei kuulemma osannut sanoa mitään pienryhmässä ja muutenkin tunnelma oli ollut ahdistava. Myöhemmin opettaja oli tullut kysymään, miten pienryhmillä menee. Nuori oli kertonut, että olisi ollut hyvä jos alussa olisi vähän tutustuttu, koska nyt kukaan ei uskalla sanoa mitään. Seuraavana päivänä opettaja tutustutti pienryhmäläiset toisiinsa ja toimiminen pienryhmässä oli ollut paljon helpompaa.

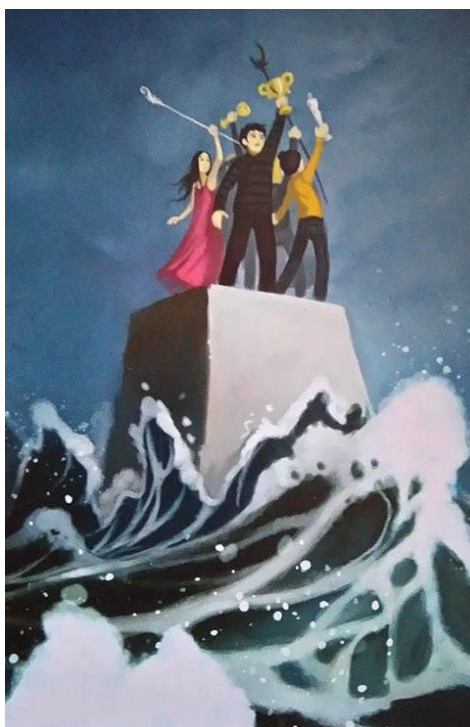
Varasimme lopusta puoli tuntia loppurefleksioon. Aikaa olisi voinut olla enemmänkin, mutta kaikkien ajatukset saatiin kuuluviin. Käytimme alkuun Dixit-kortteja, jotta päivästä ja omasta oppimisesta olisi helpompi kertoa. Pyysin jokaista ottamaan kaksi korttia, toinen kuvasi päivän fiiliksiä ja toinen mitä oli oppinut päivän aikana. Tiesin korttien olevan hyvä tapa kertoa päivästä, mutta kortit olivatkin todella paljon paremmat kuin osasin edes kuvitella! (Kuvat 7, 8, 9, 10) Kuvatekstit ovat suoria lainauksia.

KUVA 7 Ketään ei jätetä yksin

KUVA 8 Uusia avaimia ohjaajana olemiseen

KUVA 9 Ryhmässä on voimaa

KUVA 10 Lapset kulkee meidän jalan jäljissä

Korttien jälkeen kävimme vielä läpi, mitä päivästä oli jäänyt mieleen. Nuoret kertoivat ymmärtäneensä kuinka paljon aikaa ja suunnittelua leiri vaatii ja kuinka monta aikuista vaaditaan leirin toteutumiseen. Nuoret keksivät paljon uutta ja erilaista toimintaa leireille sekä ryhmän muodostumisen vaiheiden tärkeyden. Ryhmädynamiikan nuoret sisäistivät hyvin ja kaikissa uusissa ideoissa oli hyvin huomioitu ryhmän muodostumisen eri vaiheet. Koulutus oli käytännönläheinen ja siksi helposti sisäistettävissä ja sovellettavissa. Kuuden hengen koulutusporukka oli myös optimaalinen keskustelevalle oppimiselle. Kaikki saivat sanoa ajatuksensa vapaasti ja myös ryhmän hiljaisetkin kokivat olonsa selvästi turvallisiksi.

Seuraavalle kerralle annoimme kotitehtävän, jossa jokaisen nuoren tuli suunnitella ohjaus jonka kesto on 15 minuuttia. Jokaisen tuli myös opetella jokin itselle uusi leikki, jonka ohjaa seuraavalla kerralla muille. Ohjauksessa tuli ottaa huomioon myös turvallisuus. Jaoin ohjaukset teemoittain ja jokainen sai valita itselleen mieluisan. Kotitehtävän tavoite oli toiminnan suunnittelu, turvallisuuden huomioiminen sekä ohjaukokemuksen saaminen sekä sivutuotteena myös vertaisohjaaminen sekä -oppiminen.

Nuoret tulivat hienosti toimeen keskenään ja jokainen lähti hyvillä mielen kotiin. Koulutuksen jälkeen selvisi myös, että keskusteluiden aikana selvitettiin välejä ja yhteisen tavoitteen ansiosta ratkottiin nuorten välinen riita

5.2 Oma reflektio koulutuksesta

Koulutus meni todella hyvin, paljon paremmin kuin olisimme osanneet odottaa. Alkuun tunnelma oli hieman jäykkä, mutta olen huomannut kokemuksesta, että nuorten kanssa liikkeelle lähtö on usein hidas ja hiljainen. Alkuun tarvitaan enemmän tutustumista, jos ryhmässä olijat eivät tunne toisiaan.

Koulutuksen alkuun ja väliin voisi laittaa enemmän osallistavaa toimintaa, jolloin mielenkiinto pysyy paremmin yllä sekä erilaisia harjoitteita, joita apuohjaajat voisivat myös käyttää lasten kanssa. Esimerkkinä olemisesta puhuttiin jonkin verran, mutta lähinnä ohjaajan käytöksestä, ei kielenkäytöstä. Tämä tulee muistaa jatkossa. Huomasimme tämän ryhmän kanssa, että keskustelu oli ehdottomasti paras tapa lähestyä asioita, mutta se ei varmasti toimi kaikkien ryhmien kanssa. Nuorten läheiset välit keskenään korostuivat, kun ryhmässä oli jo heti alkuun hyvä ilmapiiri ja keskustelu oli luontevaa.

”Oppiminen tapahtui vuorovaikutuksessa muiden kanssa.”
Tyttö 14-vuotta

Mikä on koulutuksen sanoma ja miten tämä sanoma menee perille koulutettaville? Millaisia valmiuksia (tietoja, taitoja, asenteita ym) koulutusprosessissa opitaan?

Koulutus tällaisessa muodossa ei tule toimimaan muiden ryhmien kanssa, jolloin on hyvä pohtia ja kehittää koulutusta paremmaksi.

Asiaa oli todella paljon kymmenen tunnin koulutukseen, eli aikaa olisi pitänyt olla enemmän. Aiheet koulutuksessa olivat mielestäni tärkeitä tietää ja en karsisi mitään pois. Jos aikaa olisi enemmän, kertoisin ehdottomasti myös ryhmänohjaamisesta, joka nyt jäi virallisesti pois kokonaan. Olenainen taito apuohjaajalle, mutta nuoret olivat jo itse aika tietoisia ohjaamiseen liittyvistä asioista.

Vastuun antaminen ja apuohjaajan ja vastuuhjaajan molemmin puolinen luottamus auttaa jaksamaan.

5.3 Apuohjaajien ensimmäinen leiri

Ryttylän Kirin talvileiri järjestettiin 18.-20.3.2016 ja tämä oli uusien apuohjaajien hetki näyttää koulutuksessa opitut asiat.

Olimme sopineet koulutuksessa, että on hyvä jakaa vetovastuu niin, että jokaisella on saman verran työtä ja vapaa-aikaa. Osa nuorista oli motivoituneita ohjaamaan ja osa oli vielä epäselvä omasta ohjaajanroolistaan. Osa nuorista osasi todella hyvin soveltaa saatuja tietoja ja taitoja eikä heidän vetämästä toiminnasta tarvinnut olla huolissaan.

Vastuun kantaminen oli vielä osalle hieman haastavaa. Leirillä huomasin, että koulutuksessa ei selvästi ole puhuttu tarpeeksi esimerkkinä olemisesta. Osalla uusista apuohjaajista esimerkiksi kielenkäyttö sekä juttujen laatu oli hyvin ristiriitaista. Suurin osa nuorista kuitenkin otti todella hyvin roolinsa vastaan ja vei sen kunnialla läpi koko leirin. Leikkien soveltamiseen tarvitaan vielä hieman kokemusta, sekä turvallisuuteen tarvitsee kiinnittää huomioita. Tämä kuitenkin ovat asioita, jotka kehittyvät iän ja kokemuksen myötä.

Ottaen huomioon apuohjaajien nuoren iän, mielestäni koulutuksessa opitut asiat oli osattu hyvin. Kokemuksen kautta ohjaajana oleminen vahvistuu, eikä muiden edessä oleminen enää ole niin pelottavaa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Koulutuksen aikana nuorissa tapahtui paljon oppimista. Kaikkein selvimmät merkit oppimisesta tulivat esiin keskusteluiden aikana. Nuoret olivat oppineet paljon toisiltaan. Minulle oli suuri yllätys, että nuoret olivat niin avoimia keskustelemaan asioista. Kouluttajana roolini oli helppo, keskusteluiden kuuntelu ja sitä kautta oppiminen olivat minulla paras mahdollinen palkkio. Olin onnistunut tässä vaiheessa tavoitteissani ja nuoret olivat ymmärtäneet asiat, joita halusin heidän oppivan.

Koulutuksessa tarkkailin nuoria ja heidän oppimistaan. Nuoret eivät usein näytä ulospäin kovin suuria eleitä ja välillä oli vaikea päätellä pelkästä kehonkielestä, onko viesti mennyt perille. Tarkkailun sijaan oli helpompi ky-

syä suoraan, olivatko nuoret sisäistäneet jonkin asian? Kysymysten ja keskustelun kautta sain paljon tarvittavaa tietoa.

Ohjaustilanteen seuraaminen oli opettavaista myös minulle itselleni. Ohjauksia tarkkailemalla ja havainnoimalla sain tietoa nuorten ohjaamisesta, äänenkäytöstä, heille luontaisesta esillä olemisesta ja siitä millä tavoin he tulivat toimeen lasten kanssa. Opin myös jokaisesta nuoresta heille ominaisia tapoja ohjata, jotka koen minulle itselleni hyödylliseksi taidoksi omaa ohjaajana olemista ajatellen.

Kuten monesti on jo tähän mennessä todettu, että tälle koulutusryhmälle keskustelu oli selkeästi kaikkein paras tapa oppia, niin se oli myös kaikkein paras tapa minulle kysyä ja tutustua heihin oppijoina. Pienillä johdattelevilla kysymyksillä sain tietää, mitkä asiat olivat selviä ja mitkä tarvitsivat enemmän selittämistä. Keskusteluiden kautta nuoret kertoivat itse mitä olivat oppineet ja millä tavoin.

Kyselyn (Liite 3) tein koulutuksen lopuksi saadakseni kirjallista palautetta siitä, millä tavoin koulutus onnistui nuorten mielestä. Palaute oli hyvää ja oli hienoa huomata, että vastaajat olivat huomanneet samoja asioita kuin minä, kuten vertaistuen tärkeyden.

Koulutuksen aikana nuorissa tapahtui paljon oppimista. Kaikkein selvimmät merkit oppimisesta tulivat esiin keskusteluiden aikana. Nuoret olivat oppineet paljon toisiltaan. Minulle oli suuri yllätys, että nuoret olivat niin avoimia keskustelemaan asioista. Kouluttajana roolini oli helppo, keskusteluiden kuuntelu ja sitä kautta oppiminen olivat minulle paras mahdollinen palkkio. Olin onnistunut tässä vaiheessa tavoitteissani ja nuoret olivat ymmärtäneet asiat, joita halusin heidän oppivan.

6.1 Apuohjaajan tiedot ja taidot

Tiedot ja taidot karttuvat kokemuksen myötä eikä kukaan ohjaaja ole koskaan täysin valmis, vaan elämänmittainen oppiminen on aina läsnä ohjaajan työssä.

Koulutuksessa kysyimme toiminnallisin keinoin, minkä verran kullakin nuorella on entuudestaan ryhmänohjaustaitoja. Osa nuorista oli ohjannut paljon ja osa nuorista ei yhtään. Tässä tilanteessa oli hyvä korostaa nuorille, että ohjaamistaidot paranevat käytössä eikä kukaan oleta, että koulutuksen jälkeen kaikki olisivat valmiita ohjaajia.

Apuohjaajan on hyvä tietää minkälainen leiri on kokonaisuutena, millaisia asioita tulee ottaa huomioon leiriä suunniteltaessa, sen aikana ja leirin lopuksi. Tärkeintä kuitenkin apuohjaajalle on muistaa, että hän on nuorille esimerkkinä niin käytöksellään kuin puheillaan. Ohjelman suunnittelu ja toteutus sekä sen mahdollinen soveltaminen ovat myös tärkeitä taitoja apuohjaajalle. Suunnitelmat menevät harvoin niin kuin oli tarkoitus, joten on tärkeää, että apuohjaaja osaa tarvittaessa poiketa suunnitelmastaan.

Apuohjaajan on myös hyvä huomioida kaikenlainen turvallisuus ohjelmaa suunniteltaessa.

Leiriläisille tärkeintä apuohjaajassa on heittäytymiskyky sekä toimiminen esimerkkinä. Apuohjaajan tulee myös muistaa, että hän on vaitiolovelvollinen ja yhtä luotettava kuin vastuuohjaaja. Tiedot ja taidot karttuvat nuorille vuosien mittaan, mutta alku vaikuttaa lupaavalta.

6.2 Apuohjaajan vastuu

Apuohjaaja on alle 18-vuotias, jolloin kaikki vastuu on aina vastuuohjaajalla. Kaikessa toiminnassa, jota apuohjaajat pitävät, tulee vastuuohjaajan aina olla mukana, vaikka vain seuraamassa. Apuohjaaja on vielä nuori ja vastuun kantaminen saattaa kuulostaa pelottavalta. Apuohjaaja on nimensä mukaan apuna ja auttamassa, ettei vastuuohjaajan rooli ole liian suuri kannettavaksi.

Vaikka lista apuohjaajan vastuista ja velvollisuuksista tuntuu pitkältä ja haastavalta, ei apuohjaajalta vaadita vielä näiden kaikkien asioiden täydellistä osaamista. Apuohjaaja ei ole vastuussa lapsista, vaan vastuuohjaaja kantaa vastuun. Apuohjaajan velvollisuus on näyttää esimerkkiä teoilla ja puheillaan ja olla mukana toiminnan suunnittelussa sekä toteutuksessa. Hänen tulee olla yhtä turvallinen ja luotettava kuin vastuuohjaajan.

Vastuut ovat nuorille vielä selvästi kysymysmerkki ja osaksi pelottava asia. Iän myötä myös vastuunottaminen helpottuu. Nuorten tulee muistaa olla esimerkkinä nuoremmille.

7 POHDINTA

Koulutuksen ja leirin jälkeen ensimmäinen koulutuskokonaisuus on takana. Koin koulutuksen tarpeelliseksi ja saadun palautteen mukaan nuoret myös oppivat koulutuksessa tärkeitä tietoja ja taitoja. Nuorilla oppimisen soveltaminen ja suunnitelmasta poikkeaminen vaatii vielä hiomista, mutta tämä tapahtuu kuin itsestään vuosien varrella.

Koulutus oli opettavainen kokemus myös minulle itselleni. Kehittämiskohteina olisi ainakin sisältö sekä aikataulu. Seuraavaan koulutukseen tulee suunnitella myös toiminnallisuutta sekä muistaa että tämän kyseisen ryhmän keskusteleva koulutus ei toimi kaikkien kanssa. Vastuut ja velvollisuudet jäivät kyselyn mukaan hieman muita asioita latteammaksi, eli tätä asiaa pitäisi vielä hioa. Vastuu-teemaan voisi sopia erilaiset Case-tehtävät, joiden avulla päästään lähemmäs leiriympäristöä sekä miettimään ja pohtimaan ryhmässä, millä tavoin tulee toimia eri tilanteissa.

Leirillä huomasin myös sen, ettei koulutuksessa puhuttu tarpeeksi esimerkkinä olemisesta. Apuohjaajat näyttivät teoillaan ihan hyvää esimerkkiä, mutta puheista ei ollut koulutuksessa puhetta ja se olikin asiasta josta sain muutaman kerran olla huomauttamassa.

Kokonaisuus toimi kuitenkin mielestäni hyvin. Jatkossa kannattaa kiinnittää huomioita myös leirin suunnitteluun. Yksityiskohtia on aina hyvä viilailla, mutta ensimmäiseksi kerraksi mielestäni hyvä suoritus, parempi kuin mihin olisin ikinä kuvitellut pystyväni.

Verratessani apuohjaajakoulutuksia, joissa itse olen ollut, olen tyytyväinen omaan suoritukseeni kouluttajana. Kokemus on ollut rakentava ja kasvattava ja haluan jatkossakin kouluttaa, jo pelkästään sen takia, jotta näen kehityskaaren sekä itsessäni, että koulutuksien sisällössä. Uskon myös Kirin olevan tyytyväinen tuloksiin ja toivoin, että voimme Tiinan kanssa kouluttaa nuoria myös jatkossa. Seuraavaan apuohjaajakoulutukseen kuitenkin saattaa kulua hetken aikaa, jotta leireillä olevat nuoremme ovat tarpeeksi vanhoja ja kypsiä ottamaan vastuuta.

LÄHTEET

Harju, A. 2010. Yhteisellä asialla: Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Vantaa: Hansaprint Oy.

Isokorpi, T. 2003. Tunneälytaitojen ja yhteisöllisyyden oppiminen reflektoinnin ja ryhmäprosessin avulla. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu

Komonen, K., Suurpää, L. & Söderlund, M. 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Vantaa: Hansaprint Oy

Nivala, E. & Saastamoinen, M. 2007. Nuorisokasvatuksen teoria: perusteita ja puheenvuoroja. Tampereen yliopistopaino Oy. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy

Rauste - Von Wright, M., Von Wright, J. & Soini, T. 2003. Oppiminen ja koulutus. Juva: WSOY

Salakari, H. 2009. Toiminta ja oppiminen: koulutuksen kehittämisen tulevaisuuden suuntaviivoja ja menetelmiä. Ylöjärvi: Hakapaino Oy.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto n.d. Vertaisohjaajakoulutus. 2003. Viitattu 10.2.2016
http://www.mll.fi/@Bin/39228/Nuorten_vertaisohjaajakoulutus.pdf

Rannisto, A-R. 2010. Oppiminen vertaisten kesken- keskusteluanalyttinen tutkimus oppilaisen vuorovaikutuksesta erityisympäristössä. Pro gradu-tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 23.03.2016
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/23067/URN%3aNB%3afi%3ajyu-201003291355.pdf?sequence=1>

Liite 1 Apuohjaajien koulutusvihkonen

RYTTYLÄN KIRIN APUOHJAAJA- VIHKONEN

ONNEKSI OLKOON UUSI APUOHJAAJA!

Sinut on nyt koulutettu Ryttylän Kirin apuohjaajaksi ja tämä on merkki siitä, että me muut ohjaajat luotamme taitoihisi sekä siihen, että osaat toimia esimerkkinä lapsille. Tämä vihkonen on tukena koulutuksesta saatuun materiaaliin.

Toimit leirillä apuohjaajan roolissa, jolloin vastuu on aina aikuisella ja voit tukeutua heihin. Ohjaajana jokainen ohjaa omalla persoonallaan, ole siis oma itsesi. Tästä vihkosesta löydät vinkkejä aikataulun ja leiritoiminnan suunnitteluun. Vihkon lopusta löydät erilaisia leikkiehdotuksia ja tilaa omille muistiinpanoille. Netistä ja kirjastosta löydät paljon erilaista materiaalia toiminnan suunnitteluun. Vihkosen loppuun on koottu myös tutustumisen arvoisia lähteitä.

RYHMÄDYNAMIIKKA ELI RYHMÄN MUODOSTUMINEN

Hyvässä ryhmässä:

- tunnet yhteenkuuluvuutta
- saat olla oma itsesi
- sinun ei tarvitse olla yksin
- ryhmä auttaa sinua jaksamaan
- teillä on sama päämäärä/tavoite, johon pyritte

1. Uusi ryhmä, tutustumisleikit

- ryhmäläiset käyttäytyvät arastellen
- en halua olla osa tätä ryhmää
- jokainen etsii ns. omaa paikkaansa ryhmässä
- kysytään apua ohjaajalta

Muista tutustuttaminen, jotta kireä ilmapiiri saadaan rikottua.

Tässä kohtaa ohjaajan innostuneisuudella on suuri rooli, jotta jää saadaan murtumaan ja kaikilla on turvallinen olo.

2. Kehittyvä ryhmä, helppoja leikkejä

- on tärkeää osoittaa, että olemme ryhmä
- ryhmäläisten roolit alkavat muodostua
- Saatetaan hakea syntipukkia

3. tasapainoinen ryhmä, joukkuepelit & näytelmät yms

- jäsenet tuntevat toisensa
- ilmapiiri on vapautunut
- ei haittaa jos menee väärin, saa mokata

4. Ryhmä päättyy, leirinuotio

- "surutyö"
- ryhmä tuntee surua, haikeutta, kiitollisuutta ja eroahdistusta
- Yhteinen lopetus. Mikään ei ole pahempaa kuin tukiverkko (ryhmä), jonka kanssa olet viettänyt aikaa ja yhtäkkiä kaikki ovatkin poissa

Mistä leiri koostuu:

Budjetti

Tulot: Leirimaksut
Menot: Leiripaikka, ruoka

Leiripaikka

Vuokraus

Ilmoittautuminen

Ikä, henkilötiedot, allergiat, lääkitykset,
erityisruokavalio, uimataito,
muuta huomioitavaa

Ohjaajat

"Leiripäällikkö"
Ohjelmavastaava
Apuohjaajat

Ruoka

Keittiöhenkilökunta
Erityisruokavalio
Allergiat
Ruokarytmi; määrä ja riittävyys

Markkinointi

Sosiaalinen media
Koulut
Puskaradio
"Tolppamainonta"

Leirin aikana

Turvallisuus

Rajat
Säännöt
Aikuisen läsnäolo
Ohjaaja/apuohjaaja tietää missä lapset ovat

Ruoka

Ruokarytmi
Allergiat
Ravitsevyys

Uni

8-10h
Aikuisen läsnäolo

Ohjelma

Hyvässä suhteessa ohjattua ohjelmaa sekä vapaa-aikaa
Tehdään yhdessä
Kaikkia kiinnostavaa
Kannustetaan, ei kuitenkaan ole pakko osallistua
Turvallisuus
Vetovastuu

Kukaan ei jää yksin

Joukkuekisat
Ei kiusata
Tutustuminen
Ohjaaja huolehtii, ettei kukaan jää yksin

Leiri päättyy

Siivous

Loppusiivous
Pakkaaminen
Autetaan toisia

Lapsi ei koskaan saa jäädä yksin
Aikuinen lähtee aina viimeisenä

Yhteinen lopetus

"Surutyö"
leirinuotio
mitkä fiilikset jäi

Jäkipuinti

"Miten meni niinku noin omasta mielestä?"
Miten jatkossa toimitaan?
Arviointi
Mitä tekisit toisin?

Tähän voit kirjoittaa, jos sinulle tulee mieleen jotakin
muuta huomioitavaa

APUOHJAAJAN VASTUUT JA VELVOLLISUUDET

Vastuu on täysi-ikäisellä ohjaajalla. Apuohjaajana velvollisuutesi on olla ennen kaikkea apuna, niin ohjelman suunnittelussa kuin sen toteutuksessa.

Toivomme sinun auttavan seuraavissa asioissa:

Herätys

- Apuohjaajan tehtävänä on olla avustamassa lapsien aamutoimissa (tuvan siistiminen toimintakuntoon)

Ruokailu

- Apuohjaaja auttaa ruokailutilan kattamisessa, toimii keittiöhenkilökunnan apuna, jälkien siivoamisessa sekä toimii esimerkkinä ruokailutilanteessa.

Ohjelma

- Apuohjaajat ja vastuuohjaajat jakavat toiminnan vetovastuun tasaisesti. Toiminnassa mukana yksi vastuuohjaaja ja kaksi apuohjaajaa. Suunnitellaan ohjelma päiväkohtaisesti

Sauna ja uinti

- Virallinen uimavalvonta kuuluu täysi-ikäiselle. Apuohjaaja voi osallistua toimintaan hyvällä esimerkillään. Ole kuitenkin valppaana ja huomio turvallisuus. Saunassa lapset eivät saa olla yksin.

Nukkumaanmeno ja hiljaisuus

- Apuohjaaja on auttamassa lasten iltatoimissa sekä huolehtii yleisetä hiljaisuudesta

TURVALLISUUS

Uinti ja sauna

- Ole tietoinen lasten uimataidosta
- Uinti- ja saunavalvonta - lapsi ei saa olla yksin

Rajat ja maasto

- Mitä paikkoja kuuluu leirialueeseen
- Missä saa ja missä ei saa olla
- Luonnossa liikkuu myös eläimiä

Ensiapu

- Hätä-EA
- Ensiapulaukku mukana toiminnassa
- Esimerkkinä lapsille
- Ensiaputaitoinen vastuuhjaaja

Lääkitykset ja allergiat

- Lääkkeet säilytetään ohjaajalla, ellei vanhempien kanssa ole toisin sovittu
- Tarvittavat lääkkeet mukana EA-laukussa, esim. allergia- ja astmalääkkeet

Ohjaajat

- Kertoo rajat ja säännöt ja myös itse noudattaa niitä
- EA-taitoinen tai tietää jonkun kuka on
- Esimerkkinä lapsille
- Tasa-arvoinen kaikkia leiriläisiä kohtaan
- Vaitiolovelvollinen
- Luotettava, lasten asiat eivät kuulu muille

Ohjelma

- Turvallista ja huomio lasten iän, koon sekä taidot
- Ohjelmassa on otettu huomioon maasto sekä leirialueen rajat
- EA-laukku mukana

Säännöt

- Selkeät säännöt
- Esimerkkinä lapsille
- Mitä tapahtuu sääntöjen rikkomisesta?
- Aikuinen selvittämässä riitatilanteita

AIKATAULUT

Kesäleirit ovat maantaista perjantaihin
Syys- ja talvileirit perjantaista sunnuntaihin
(Leirin ensimmäinen ja viimeinen päivä eivät kulje tavallisen aikataulun mukaan)

Huomioithan seuraavan aikataulun toiminnassa. Aikataulu joustaa tarvittaessa, mutta sovi siitä tarkemmin keittiöhenkilökunnan kanssa.

8:00	herätys
9:00	aamupala
12:00	lounas
15:00	välipala
17:00	päivällinen
20:00	iltapala
22:00	hiljaisuus

TOP 10 JOTKA ON HYVÄ MUISTAA

- Läsnäolo
- Muista tutustuttamisleikkien tärkeys
- Yhteinen lopetus
- Turvallisuus
- Ohjaajan into ja ilo tarttuu
- Olet lasten roolimalli
- Leirillä ollaan lapsia varten
- "Selitinkö ymmärrettävästi?"
- Moka ei haittaa
- Kannustetaan osallistumaan, mutta jokaisella on oma tahto

RYHMÄN OHJAAMISESTA

- Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty
- Suunnittele ainakin 3-4 ylimääräistä leikkiä, jotta sinulla on "takataskuleikkejä" jos aikataulu ei päde
- Selkeät ohjeet
- Miten saat lapset kuuntelemaan?
- Turvallisuus
- Muista sopiva äänenkäyttö, ohjaajan ei tarvitse huutaa. Pilliä voi käyttää apuna

LEIKIT

Tutustumisleikit

Minä olen... ja minä pidän...

Yksi leikkijöistä sanoo nimensä ja jonkin asian, joka kuvaa häntä (esim. mitä hän vihaa tai rakastaa, mikä on hänen mieliruokansa tai suosikkieläimensä - teema voidaan valita etukäteen). Seuraava sanoo edellisen etunimen ja hänen valintansa sekä lisää perään omansa; kolmas toistaa edellisten nimet ja symbolit ja lisää omansa jne. Tämä harjoitus sopii hyvin ensimmäisiin tapaamiskertoihin, koska se auttaa katsomaan toisia silmiin heidän puhuessaan ja puhumaan suoraan toiselle. Esimerkiksi: "Sinun nimesi on Antti ja sinä pidät porkkanoista. Sinun nimesi on Sari ja rakastat suklaata. Minun nimeni on Kaija ja pidän kaalilaatikosta." Nimen liittäminen johonkin asiaan

Vessapaperijuttu

Leikkijät istuvat piirissä ja vessapaperirulla annetaan jollekin leikkijöistä. Leikinohjaaja kertoo leikkijöille, että vessapaperin saannissa on tänään vaikeuksia, joten jokaisen on varattava siitä itselleen sinä päivänä tarvitsemansa määrä. Kun jokainen on ottanut rullasta osansa, leikinohjaaja sanoo, ettei paperin saannissa olekaan vaikeuksia, vaan jokaisen leikkijän täytyy kertoa itsestään yhtä monta myönteistä asiaa kuin on ottanut paperinpaloja.

Nimi ja liike

Kaikki sanovat oman nimensä ja liittävät siihen jonkin liikkeen. Kaikki toistavat. Sitten toinen sanoo nimensä ja liittää siihen jonkin toisen liikkeen ja kaikki toistavat. Sen jälkeen toistetaan ensimmäinen ja toinen peräkkäin ja jatketaan, kunnes kaikki ovat tehneet omansa. Leikin voi toteuttaa istuen tai seisten ja isoilla tai pienillä liikkeillä.

Nimibingo

Jokainen tekee itselleen paperin, jossa on yhtä monta ruutua kuin leikkijöitä. Tarkoituksena on kerätä jokaisen leikkijän nimikirjoitus ruutuun. Samalla kun nimi kirjoitetaan, se voidaan sanoa ääneen. Kun kaikkien ruudut ovat täynnä, alkaa bingo. Ohjaaja luettelee leikkijöiden nimiä ja jokainen rengastaa nimen omassa ruudukossaan. Joka saa ensimmäisenä yhden rivin oikein esim. pystysuunnassa on voittaja. Huom. Nimikirjoitusten etsintään ja ruudukoiden täyttämiseen ennen bingoa on hyvä varata runsaasti aikaa.

Polvet

Leikkijät asettuvat piiriin seisomaan peräkkäin. Piiriä tiivistetään niin, että leikkijät ovat kiinni toisissaan. Kun piiri on mahdollisimman pyöreä, yrittävät kaikki istua yhtä aikaa takana olevan polville. Jos joku rupeaa kaatumaan, nousee heti ylös. Yritetään niin kauan, että jokainen istuu tukevasti takana olevan polvilla. (HUOM! Lasten ikä ja koko)

Syntymäpäivä

Leikkissä muodostetaan jono, jossa leikkijät seisovat syntymäpäiväjärjestyksessä. Kun leikkijä etsii omaa paikkaansa jonossa, hän ei saa puhua, vaan hänen on selvitettävä asia elehtimällä. Voidaan asettautua myös aakkos- tai pituusjärjestykseen.

Adjektiivi ja nimi

Leikkijät istuvat piirissä. Jokainen keksii oman etunimensä alkukirjaimella alkavan adjektiivin, esimerkiksi Liisa laulava. Leikki aloitetaan sanomalla oma nimi ja adjektiivi. Viereinen leikkijä sanoo aina kaikkien edellisten leikkijöiden nimet ja adjektiivit ja lopuksi vielä omansa. Näin piirin viimeisellä on haastava tehtävä muistaa kaikkien nimet ja adjektiivit. Adjektiivin voi vaihtaa myös eläimiin.

Zip Zap

Leikkijät seisovat piirissä ja yksi heistä on piirin keskellä jääneenä. Ennen leikin aloittamista on hyvä käydä läpi, minkä nimiset leikkijät seisovat vieressä. Jäänyt pelaaja osoittaa jotakin piirissä olevaa ja sanoo zip tai zap. Kun sanotaan "zip", täytyy leikkijän sanoa oikealla puolella seisovan nimi. Jos sanotaan "zap", kerrotaan vasemmalla puolella olevan leikkijän nimi. Jos sanotaan zip zap, kaikki vaihtavat paikkaa.

Minuusmarkkinat

Ohjaaja on valmistanut etukäteen adjektiivilappuja. Ohjaaja jakaa jokaiselle leikkijälle neljä lappua. Tämän jälkeen leikkijät saavat vaihtaa lappuja keskenään niin kauan, kunnes adjektiivit sopivat leikkijälle. Kun kaikilla on itselle sopivat adjektiivit, käydään läpi, millaisia ihmisiä ryhmään kuuluu.

Ominaisuudet

Leikkijät istuvat piirissä. Ohjaaja sanoo jonkin ominaisuuden. Kun piirissä olija kokee ominaisuuden sopivan itselleen, hän sanoo oman nimensä.

Sisäleikit

Viisi tuolia oikealle

Leikkijät istuvat piirissä tuoleilla. Leikinhjaaja sanoo jonkin ominaisuuden, ulkonäköön liittyvän asian tai kokemuksen ja lisäksi liikkumisohjeen, esimerkiksi: "Jos sinulla on vaatteissasi valkoista, siirry istumaan kaksi tuolia vasemmalle". Jos tuoli on varattu, leikkijä istuu tuolissa istuvan syliin. Sylikkain voi mennä kuinka monta leikkijää tahansa, mutta pinon alimmainen ei kuitenkaan saa liikkua vaikka ohjaajan kerto-ma ominaisuus koskisi häntä. Jos tyhjiä tuoleja alkaa olla paljon, niitä voidaan leikin kuluessa ottaa pois.

Koske keltaista

Leikinvetäjä antaa ohjeen, esim. "Koske keltaista!" Leikkijät etsivät kyseisen värisen kohdan omista vaat-teistaan tai muista varusteistaan ja koskettavat sillä toisen leikkijän keltaista kohtaa. Jos jollakin leikkijäl-lä ei ole keltaista, hän voi koskettaa toisen keltaista kädellään. Jos vain yhdellä leikkijöistä on keltaista koskettavat kaikki muut sitä kädellään. Sen jälkeen vetäjä antaa uuden ohjeen.

Eläinsokko

Leikkijät muodostavat 5-10 hengen piirin. Yksi leikkijöistä menee keskelle ja hänen silmänsä sidotaan lii-nalla. Piiri liikkuu hetken kunnes sokko huutaa "Seis!" Hän osoittaa jotakuta piirissä ja kysyy "Miten lehmä sanoo?" (tai kissa, auto ym.) Osoitettu vastaa äänтелеmällä sokon kysymykseen. Mikäli sokko tunnistaa hänet, osat vaihtuvat. Ellei, yritetään uudelleen.

Junatarkastaja

Tuolit asetetaan vierekkäin jonoon kuten junanpenkit. Leikkijät istuvat omille paikoilleen, yksi on junantar-kastaja. Hän menee jokaisen luo ja kysyy, minne tämä on matkalla ja katsoo tarkkaan, missä tämä istuu. Tarkastaja poistuu huoneesta ja jotkut leikkijät vaihtavat keskenään paikkaa ja matkustuskohdetta. Tar-kastaja palaa ja yrittää keksiä, ketkä ovat vaihtaneet paikkoja. Mikä eläin?

Leikinhjaaja kiinnittää jokaisen leikkijän selkään lapun, jossa on jonkun eläimen kuva tai nimi. Leikkijä yrittää saada selville, mikä eläin hän on. Hän kyselee toisilta leikkijöiltä kysymyksiä, joihin voi vastata vain "kyllä" tai "ei". Esim. "Onko minulla neljä jalkaa?", "Olenko minä karvainen?", "Asunko viidakossa?" Leik-kiä jatketaan kunnes jokainen on saanut selville, mikä eläin hän on.

Adjektiivit

Leikinhjaaja laatii valmiiksi kertomuksen, josta adjektiivit puuttuvat. Jokainen leikkijä sanoo yhden adjek-tiivin, jotka ohjaaja kirjoittaa järjestyksessä tyhjiille paikoille. Valmis kertomus luetaan ääneen.

Väärät vastaukset

Mennään piiriin ja kysymysten esittäjä jää keskelle. Jokaiselle esitetään helppoja kysymyksiä, mutta niihin on aina pakko vastata väärin. Jos vastaa vahingossa oikein, joutuu tekemään lämmittelyliikkeitä. Vastaukset ovat pääasiassa muotoa kyllä tai ei. (HUOM! Lasten ikä)

Koirat ja siilit

Leikkijöistä valitaan kaksi koiraksi, muut ovat siilejä. Siilit liikkuvat nelinkontin. Koirat juoksevat kahdella jalalla ja koettavat koskettaa siiliä vatsaan tai rintaan. Jos koira onnistuu, siili kuolee ja jää makaamaan rentona lattialle. Koiran uhatessa siili vetäytyy kippura-asentoon niin, etteivät kasvatkaan näy. Jos siili jaksaa olla kippurassa koiran laskiessa hitaasti kymmeneen, täytyy koiran jättää siili rauhaan. Kun siilit ovat kuolleet, vaihdetaan koiria.

Hahaha!

Leikkijöille jaetaan numerot. He käyvät lattialle selälleen numerojärjestykseen siten, että seuraavan pää on edellisen vatsan päällä. Kun kaikki ovat lattialla selällään, pää toisen vatsalla, aloittaa ensimmäinen sanalla "ha", toinen jatkaa "haha", kolmas "hahaha", aina jokaisen saaman numeron mukaan. Leikin kestäessä kaikki saavat nauraa paitsi se, kenen vuoro on sanoa "ha". Leikki loppuu yleensä yhteiseen naurunremakkaan.

Pyykkipoikaleikki

Leikkijät valitsevat itselleen parin. Toinen parista on pyykkinaru ja toinen pyykkäri. Pyykkäriin tarkoitus on ripustaa pyykkinaruun mahdollisimman monta pyykkipoikaa minuutin aikana. Kilpailun päätyttyä laskeetaan, kenen vaatteissa on eniten pyykkipoikia eli mikä pari voittaa.

Hampaattomat eläimet

Istutaan tai seistään piirissä. Ohjaaja aloittaa sanomalla vierustoverilleen jonkin eläimen nimen siten, että omat hampaat eivät saa näkyä. Vierustoveri sanoo saman eläimen seuraavalle. Se, joka nauraa, putoaa leikistä pois. Suunnan voi muuttaa sanomalla takaisin jonkin toisen eläimen nimen

Porsaita äidin oomme kaikki

Lauletaan porsaita äidin oomme kaikki -laulua ja aina sanan porsaita kohdalla miehet nousevat seiso- maan ja istuutuvat saman tien ja aina sanan äidin kohdalla naiset tekevät samoin ja sitten sanan kaikki kohdalla kaikki nousevat ja istuuntuvat. Aloitetaan rauhalliseen tahtiin ja kiihdytetään rytmiä osallistjien kunnon mukaan.

Rauhalliset Leikit

Leikkelykilpa

Leikkijät jaetaan samansuuruisiin 4-6 henkilön joukkueisiin. Jokainen joukkue saa sakset ja sanomaleh- den. Leikinohjaajan annettua merkin joukkueet alkavat leikellä lehdistä kirjaimia, joista kootaan jokaisen joukkueen jäsenen etunimi. Se joukkue, jonka nimet ovat ensimmäisenä koossa, voittaa.

Vanha maalipurkki

Leikkijät seisovat piirissä kasvot keskustaan päin ja lausuvat lorua "Vanha maalipurkki olan takaa kurkki, sininen vai punainen pensselin on väri sen." Yksi leikkijöistä on maalipurkki, joka kiertää piirin ulkopuo- lella pitäen käsissään sinistä ja punaista pensseliä. Lorun loputtua hän pysähtyy jonkun leikkijän taakse nostaen jommankumman pensselin koholle. Leikkijän on arvattava, kumman värinen pensseli on koholla. Jos hän arvaa oikein, hänestä tulee maalipurkki, joka lähtee kiertämään piiriä maalipensseleiden kanssa ja edellinen kiertäjä jää hänen paikalleen. Jos leikkijä arvaa väärin, saa vanha maalipurkki jatkaa kiertä- mistä kunnes joku arvaa oikein.

Musikaaliset halaukset

Musiikki soi taustalla ja leikkijät kävelevät ympäriinsä. Kun musiikki loppuu, kaksi leikkijää halaa toisiaan. Sitten musiikki alkaa soida ja leikkijät kulkevat taas ympäriinsä. Kun musiikki loppuu, kolme leikkijää ha- laa toisiaan. Leikin jatkuessa halaavat ryhmät kasvavat ja lopussa kaikki halaavat toisiaan.

Norjalainen jalkahippa

Tehdään piiri ja otetaan toisia käsistä kiinni. Kosketaan jalalla vierustoverin jalkaa, jonka jälkeen täytyy jäädä siihen asentoon jossa oli kosketushetkellä. Seuraava koskee taas seuraavan jalkaa etc. Jos tasa- paino pettää, putoaa.

Kivoja asioita minusta

Tämä on itsetuntoa vahvistava leikki. Istutaan pöydän/pöytien ääreen ja jokaiselle annetaan paperi oma paperi. Paperiin kirjoitetaan isolla oma nimi, jonka jälkeen paperi annetaan vastapäivään seuraavalle istujalle. Jokainen kirjoittaa kunkin paperiin toisesta jotain positiivista tai jonkin asian, jonka on oppinut tältä. Kun kaikki ovat kirjoittaneet, jokainen saa oman paperinsa takaisin itselleen ja hän voi lukea pape- riin kirjoitetut asiat. Tämä sopii hyvin viimeiseksi leikiksi leirin loppuun.

Äänimuistipeli

Kaksi vapaaehtoista, jotka siirretään toiseen huoneeseen. Muut valitsevat sillä välin itselleen parin. Jokainen pari miettii keskenään jonkin yhteisen äänen, jokin lyhyt äännähdys. Tämän jälkeen parit sijoittuvat ympäri tilaa ja menevät lattialle istumaan. Vapaaehtoiset saavat tulla takaisin. Heidän tehtävänsä on löytää parit äänien perusteella. Vapaaehtoinen koskettaa jotakuta leikkijää, joka pitää äänen. Tämän jälkeen vapaaehtoinen yrittää löytää äänelle parin. Jos pari löytyy, he voivat siirtyä syrjään. Jos paria ei löytynyt on toisen vapaaehtoisen vuoro.

Hipat ja viestit

Halaushippa

Tässä hippaleikissä turvana on halaus. Yksi leikkijöistä on hippa, joka määrää halausryhmän koon. Ryhmän koko voi muuttua leikin aikana. Ollakseen turvassa leikkijöiden pitää muodostaa hipan määräämän kokoinen halausryhmä. Turvassa saa olla vain hetken ja sitten on jatkettava juoksemista. Siitä leikkijästä, jota hippa koskettaa, tulee uusi hippa.

Nenähippa

Yksi leikkijöistä valitaan hipaksi. Päätetään leikkialueen koosta, jotta kaikki leikkijät tietävät, mihin asti saa juosta. Hippa vaihtuu hipan koskettaessa jotain leikkijää. Hippa ei kuitenkaan saa koskettaa sellaista, joka seisoo yhdellä jalalla ja pitää nenästään kiinni. Tässä asennossa ei saa olla kauaa, vaan on lähdettävä juoksemaan mahdollisimman pian.

Pohjatuuli ja etelätuuli

Pohjatuuleksi nimetyt leikkijät laskevat kymmeneen. Sillä aikaa etelätuuleksi nimetyt hajaantuvat ympäriinsä. Sitten pohjatuulet yrittävät ottaa heitä kiinni. Kun pohjatuuli onnistuu koskettamaan etelätuulta, tämä jäätyy leveään haara-asentoon. Saadakseen hänet taas sulamaan jonkun toisen etelätuulen pitää ryömiä hänen jalkojensa välistä. Pohjatuulten lukumäärä pysyy pelin aikana samana, mutta jäätyneiden ja etelätuulten määrä vaihtelee.

Vaateviesti

Isoon jätesäkkiin on kerätty erilaisia vaatekappaleita: hameita, housuja, sukkahousuja, kenkiä, hattuja, kalsareita jne. Kaksi joukkuetta. Joukkueen ensimmäiset juoksevat omalle jätesäkillen ja ottavat sieltä ensimmäisen vaatekappaleen jonka pukevat päälleen. Leikkijä juoksee takaisin joukkueensa luokse ja antaa puettun vaatekappaleensa seuraavalle. Jonossa seuraava pukee vaatteen päälleen ja juoksee takaisin jäsesäkillle ja pukee uuden vaatteen päälleen. Hän juoksee takaisin jonon luokse ja antaa kaikki siihen mennessä puettut vaatteet seuraavalle ja näin jatketaan kunnes kaikki säkissä olevat vaatteet on puettu ja viimeinen on kiertänyt kaikki vaatteet päällään tolpaa ja tullut takaisin suoraan jonoon.

Romuralli

Pelissä kaikki ovat hippoja, eli kaikki ottavat kaikkia kiinni. Romuralli käynnistyy, kun kaikki pyrkivät yhteisestä sopimuksesta juoksuun. Kiinni jää, kun joku läpsäyttää käteen. Kiinnijääneen pitää seistä paikallaan molemmat jalat tukevasti maassa. Edelleen saa kuitenkin ottaa kiinni kurkottamalla, jos joku tulee kohdalle. Ralli alkaa alusta, kun vain yksi juoksija on jäljellä.

Puuhippa/Rengashippa

Renkaita/puita on yksi vähemmän kuin leikkijöitä ja ne asetetaan tasaisesti ympäri leikkialuetta. Jokainen leikkijä valitsee itselleen oman renkaan/puun, jonka sisälle/luokse menee seisomaan. Yhdellä leikkijöistä ei ole omaa paikkaa ja hän on aluksi huutaja. Leikkijä huutaa esim. "talo palaa, pakko vaihtaa!", jolloin kaikkien leikkijöiden on vaihdettava rengasta/puuta. Samalla huutaja yrittää saada itselleen paikan. Uudeksi huutajaksi jää se leikkijä, joka jää ilman uutta paikkaa. Viereiseen renkaaseen/puuhun ei saa mennä.

Viimeinen pari uunista ulos

Leikkipaikaksi valitaan tasainen alue. Leikkijät seisovat pareittain. Pariton leikkijä seisoo jonon edessä selin toisiin ja huutaa "Viimeinen pari uunista ulos!" Silloin viimeisenä olevat lähtevät juoksemaan omaa puoltaan eteenpäin tavoittaakseen parinsa. Edessä ollut pariton yrittää saada kiinni toisen juoksijoihin. Jos hän onnistuu ennen kuin takaa-ajettavat ehtivät koskettaa toisiaan, heistä tulee uusi pari jonon etupäähän. Yksin jäänyt juoksija on vuorostaan huutaja.

Ulkoleikit

Varo häntääsi

Kaikki leikkijät saavat narunpätjän, joka laitetaan selän taakse roikkumaan hännäksi. Leikkijät koettavat siepata toisiltaan hännän. Häntänsä menettänyt joutuu leikistä pois. Voittaja on se, joka saa kerätyksi eniten häntiä.'

Herneiden poiminta

Maahan pannaan sopiva määrä herneitä. Kullakin leikkijällä on pyykkipoika ja muki. Leikkijät yrittävät kerätä pyykkipojilla herneitä kuppeihinsa. Eniten herneitä kerännyt voittaa.

Peikkoleikki

Leikkijöistä valitaan neljä peikkoa, jotka ovat huoneen eri nurkissa kukin omassa onkalossaan. Muut leikkijät juoksevat vapaasti ympäri huonetta. Kun leikinhaja antaa merkin, lähtevät peikot ottamaan muita leikkijöitä kiinni. Kiinnijoutuneet he kuljettavat kädestä taluttaen onkaloonsa, missä nämä kivettyvät risti-istuntaan. Leikin lopussa kukin peikko laskee oman saaliinsa. Eniten kiinni saanut voittaa.

Sardiinipurkki

Yksi leikkijöistä menee piiloon muiden pitäessä silmiään kiinni. Etsijät laskevat yhdessä sovittuun lukuun asti ja lähtevät sitten etsimään piilossa olijaa. Leikkijä, joka onnistuu tämän löytämään, menee samaan piiloon. Näin piilossa olijoiden määrä kasvaa. Viimeisestä löytäjästä tulee uudessa leikissä uusi piiloon menijä. Leikki onnistuu parhaiten joko hämärässä tilassa tai ulkona.

Kipot ja kannet

Leikkijät jaetaan kahteen joukkueeseen. Toinen joukkue kääntää merkkikartioita oikein päin (kannet) ja toinen joukkue väärin päin (kipot). Ajan päättyessä se joukkue, jolla on enemmän kartioita käännettynä, voittaa.

Väri

Yksi leikkijöistä on väri, joka seisoo seinää vasten selin muihin. Toiset asettuvat lähtöviivalle noin 20 metrin päähän väristä. Väri sanoo esimerkiksi "Se, kenellä on keltaista vaatteista, saa liikkua kolme kukonaskelta eteenpäin". Väriin käskyt vaihtelevat koko ajan ja askeltyyppiä voidaan myös vaihdella (esim. tipu, jättiläinen jne.). Se, joka ensimmäisenä pystyy koskettamaan väriä ja huutamaan oman nimensä, on seuraava väri.

Askelnaatta

Leikkijät asettuvat samalle lähtöviivalle ja se, joka on askelnaatta määrää, montako askelta harpataan ja mihin suuntaan. Leikkijät harppaavat määrätty askeleet ja jäävät paikalleen seisomaan. Askelnaatta harppaa yhden askeleen vähemmän kuin muut leikkijät. Harpattuaan askelnaatta yrittää ylettyä koskettamaan lähinnä itseään olevaa. Itseään saa yrittää venyttää niin pitkälle kuin pystyy, mutta toisen jalan on pysyttävä maassa. Jos askelnaatta saa kosketettua leikkijää, tästä tulee uusi askelnaatta ja leikki jatkuu siitä, mihin jäätiin. Askelten lajit voidaan leikin alussa sopia: esim. kääpiö-, hiiri-, jättiläisaskelia jne.

Fireball

Leikkijät ovat piirissä ja ottavat toisiaan käsikynkästä. Piirin keskelle on piirretty ympyrä tai siellä on pallo. Piirissä olijat yrittävät saada vierustoverinsa koskemaan palloon tai ympyrään siten, että kädet pysyvät kiinni toisissaan. Joka koskee palloon tai ympyrään jää pelistä pois. Jos piiri siirtyy siten, että pallo ("fireball") jää piirin ulkopuolelle, putoavat sitä lähimpänä olevat kaksi henkilöä pois pelistä. (HUOM! Lasten ikä ja koko)

Pesäpallo

Kaksi joukkuetta, toinen ulkokentällä ja toinen pelivuorossa.

Pelivuorossa oleva joukkue muodostaa tiiviin jonon. Jonon ensimmäinen potkaisee pallon ulkokentälle ja ulkokentällä oleva joukkue yrittää ottaa palloa kiinni. Kun pallo on saatu kiinni, tulee ulkokenttälaisten muodostaa jono. Jonon ensimmäinen lähettää pallon joukkueensa jalkojen välistä jonon viimeiselle. Jonon viimeinen ottaa pallon ja tuo sen takaisin merkattuun paikkaan.

Vaihtoehto 1: Sisäkentällä olevan joukkueen juoksut lasketaan sen mukaan, kuinka monta kertaa jonon ensimmäinen on ehtinyt kiertää oman jononsa ympäri.

Vaihtoehto 2: Pelialueelle on merkattu pesät. Pisteet muodostuvat sen mukaan, kuinka monella pesällä pelaaja on ehtinyt käymään, ennen kuin pallo on takaisin paikallaan.

Pallohippa

Asetutaan piiriin ja otetaan jako kahteen. Jaon jälkeen joka toinen on kuuluu eri joukkueeseen. Kummankin joukkueen edustajalle annetaan pallo, niin että pallot ovat yhtä kaukana toisistaan. Leikin ideana on saada toisen joukkueen pallo kiinni antamalla omaa palloa omille joukkuealaisille. (HUOM! Tätä voi pelata myös sisällä)

LÄHTEET

Ketola T. 2002. Leirituuli - käsikirja leiritoiminnan järjestäjille ja ohjaajille. Lasten Keskus Oy.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/

Ortodoksi.net <http://www.ortodoksi.net/oppimateriaalit/henkilöille/leirinohjaaja/>

Liite 2 Palautekysely

Kiitos osallistumisestasi Ryttylän Kirin apuohjaajakoulutukseen!

Arvio koulutuksen sisältöä asteikolla 1 – 5 (1= huono, 5= erinomainen)

	Kyllä	En
Saitko riittävästi tietoa ennen koulutusta?		
Koitko koulutuksen hyödyllisenä?		

	1	2	3	4	5
Koulutus kokonaisuutena					
Kouluttajien ammattitaito					
koulutuspaikka					
Koulutuksen ajankohta					

Koulutuksen sisältö

Ryhmädynamiikka					
Leiri kokonaisuuden hahmottaminen					
Leirin aikataulu					
Vastuut ja velvollisuudet					
Turvallisuus					

Mitä opit?

Millä tavoin opit parhaiten?

Mistä olisit kaivannut enemmän tietoa?

Suosittelisitko vastaavanlaista koulutusta kaverillesi? Miksi

Vapaa sana. Risuja tai ruusuja, kommentteja tai kritiikkiä?

Ryttylän Kirin apuohjaajakoulutus

Todistus apuohjaajakoulutuksesta

on osallistunut Ryttylän Kirin järjestämään apuohjaajakoulutukseen
13.02. ja 20.02.2016.
Koulutuksen kesto oli yhteensä kymmenen (10) tuntia.

Apuohjaajakoulutuksessa käsiteltiin seuraavia teemoja:

- Ryhmän muodostuminen
- Leirin sisältö sekä aikataulu
- Apuohjaajan vastuut ja velvollisuudet
- Turvallisuus
- Ryhmän ohjaaminen
- Palautteen antaminen ja vastaanottaminen

Koulutukseen sisältyi myös näyttökokeen suorittaminen Ryttylän Kirin
talvileirillä 18.-20.3.

Ryttylässä 20.02.2016.

Maija Ahtinen
Ryttylän Kiri

Tiina Kuusela
Ryttylän Kiri